

Zn. spr. ZS.003.2.2023

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Komisji Założeń Planu
w sprawie opracowania planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Torzym
na lata 2026 – 2035

Zielona Góra, 2 listopada 2023 r.

Znak odpowiedzialnej
gospodarki leśnej

Komisja założeń projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035, została zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze celem uzgodnienia podstawowych założeń do przeprowadzenia prac urządzeniowych. Komisja obradowała w dniu 18.10.2023 r. w siedzibie Nadleśnictwa Torzym z udziałem osób wyszczególnionych na poniższej liście:

Torzym, 18.10.2023 r.

LISTA OBECNOŚCI

Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035

Komisja Założeń Planu

Lp.	Imię i Nazwisko	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1.	Dariusz Miecznik	Z-ca dyrektora	RDLP	
2.	Gregorz Socha	GT, sp. ds. gospodarki	RDUP	
3.	Anna Wierzeć	Nadzorca DH	RDLP w Zielonej Górze	
4.	Marcin Misicki	Spec. SL	RDLP	
5.	Stawomir Osiptka	Spec. SL	N-leśnictwo Torzym	
6.	Polanta Kwoleko	St. spec. SL	N-leśnictwo Torzym	
7.	Elżbieta Pawełek	Spec. SL	N-leśnictwo Torzym	
8.	Michał Przemysław	—	TOK Torzym	
9.	Andrzej Kuchnia	Dyrektor	TOK Torzym	
10.	MICHAŁ BIELEWICZ	Col. gospodarki	RDOŚ Gorzów Wlk.	
11.	Mateusz Kowczowski	sp. ref. ds. urządzenia lasu	RDLP w Zielonej Górze	
12.	Dariusz Krawiec	Nadzorca Wpółdzielca ZS	RDLP w Zielonej Górze	
13.	Andrzej Troc	Ins. Nadzoru	N-leśnictwo Torzym	
14.	Rafał Łopusz	Spec SL	N-leśnictwo Torzym	
15.	Beata Wargona	Specjalista SL	N-leśnictwo Torzym	
16.	Robert Stejko	Pracownik P. 27/10	Klub Przyrodniczy	
17.	Marek Tebete	Z-ca n-aepo	N-leśnictwo Torzym	
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				

Po wysłuchaniu referatu nadleśniczego oraz koreferatu naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Zielonej Górze, w wyniku dyskusji, Komisja przyjęła następujące ustalenia dotyczące wykonawstwa prac urzędniowych:

Plan urządzenia lasu będzie opracowany na podstawie:

- Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1356),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. 2012 , poz. 1302).
- „Instrukcji urządzania lasu” stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r. z późn. zm.,*
- Zasad hodowli lasu – zatwierdzonych Zarządzeniem nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21.11.2011 r.,*
- innych, aktualnie obowiązujących zasad, wytycznych, zarządzeń i instrukcji wewnętrznych (w miarę możliwości uwzględniane będą również nowe uregulowania, jeśli wejdą w życie przed poszczególnymi etapami prac urzędniowych, na które będą miały wpływ).

* W przypadku wydania zarządzenia zatwierdzającego nową Instrukcję urządzania lasu oraz nowe Zasady hodowli lasu w SWZ i w Opisie przedmiotu zamówienia zostanie doprecyzowane, które elementy nowych uregulowań będą obowiązujące dla Wykonawcy projektu PUL.

Szczegółowe ustalenia przedstawia się poniżej wg układu przewidzianego w § 126 Instrukcji urządzania lasu.

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych;

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urządzenia lasu

1.1. Nadleśnictwo przeprowadziło analizę zgodności danych ewidencyjnych, znajdujących się w bazie SILP-LAS z danymi w ewidencji gruntów i budynków. Stwierdzono zgodność w zakresie danych opisowych. Wszelkie zmiany gruntowe związane m.in. z nabywaniem i zbywaniem nieruchomości, decyzjami administracyjnymi, zmianą klasyfikacji gruntów, podziałami nieruchomości, i in. były wprowadzane do bazy SILP na bieżąco, na podstawie informacji dostarczanych z właściwych starostw. Nadleśnictwo Torzym na bieżąco realizowało również zadania zmierzające do prawidłowej klasyfikacji gruntów zlecając uprawnionemu geodecie szereg działań polegających na przeklasyfikowaniu gruntów, zgodnie ze stanem faktycznym, jednak istnieją grunty, które należy opisać na etapie prac urządzeniowych zgodnie ze stanem faktycznym, m.in. grunty rolne, które w wyniku sukcesji mają już charakter lasu. Grunty wymagające zmian klasyfikacji użytków lub korekt ich granic zostaną wychwycone podczas prac taksacyjnych, dodatkowo nadleśnictwo przekaże (pomocniczo) wykaz znanych mu przypadków wymagających takich zmian, przed przystąpieniem Wykonawcy do prac urządzeniowych.

Nadleśnictwo dokonało wstępnej analizy i porównania konturów działek ewidencyjnych do granic oddziałów wynikających z ortofotomapy. Analiza ta wykazała częste, ale nieznaczne rozbieżności.

1.2. Nadleśnictwo dokonało przeglądu aktów prawnych prawa miejscowego w zakresie obowiązujących planów, polityk i strategii. Wnioski dotyczące powiązań ustaleń planistycznych z gospodarką leśną, zostaną przekazane Wykonawcy planu, w celu ich ujęcia w opisanu ogólnym. Generalnie należy stwierdzić, że nie ma w obowiązujących planach ustaleń, które mogłyby w sposób znaczący zmienić założenia i sposoby prowadzenia wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Torzym.

O ile w trakcie prac urządzeniowych wydane zostaną uchwały podające ostatecznie przeznaczenie w MPZP przedmiotowych gruntów Wykonawca projektu PUL dokona stosownych zapisów w informacjach dodatkowych poszczególnych pododdziałów.

Z uwagi na fakt, że PUL zostanie sporządzony wg stanu na 01.01.2026 r., nadleśnictwo przekaże wykonawcy prac informację o każdym nowopowstałym, przyjętym dokumencie dotyczącym polityki przestrzennej, mogącym mieć wpływ na prowadzenie gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Torzym.

Zgodnie z § 9 pkt. 2 oraz 3 Instrukcji Urządzania Lasu kierownik zespołu sporządzającego projekt planu urządzenia lasu w swym referacie na NTG zaktualizuje zestawione przez nadleśniczego Nadleśnictwa Torzym informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu

1.3. Ujęcie w PUL zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 odbywać się będzie poprzez analizę zapisów w istniejących planach zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Dolina Ilanki”, „Stara Dąbrowa w Korytach”, „Dolina Pliszki” i ich implementację do projektu PUL. Temat został szerzej opisany w kolejnych rozdziałach protokołu.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Rynna Jezior Torzyskich” nie posiada aktualnego planu zadań ochronnych (PZO), jest on w przygotowaniu.

2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów

Plan urządzenia lasu zostanie opracowany wg stanu na 1.01.2026 r. Ogólna powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Torzym – wg stanu na 31.12.2022 r. – wynosi **21 772,87 ha**. Powierzchnia ta (zaokrąglona do pełnych hektarów) zostanie przyjęta w opisie przedmiotu zamówienia przygotowywanego w ramach SWZ, o ile w roku 2023 nie dojdzie do istotnych zmian powierzchniowych.

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych nadleśnictwo przekaze wykonawcy podstawowe materiały do prac z zakresu inwentaryzacji lasu, w tym geobazę opisu taksacyjnego i geometrii SILP-LAS zaktualizowaną za 2023 rok.

Wykonawca prac pobierze z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dane ewidencyjne w postaci wektorowej wraz z powierzchniami ewidencyjnymi działek i użytków na swój koszt.

Oprócz działek w zarządzie nadleśnictwa należy pobrać z ośrodków również dane działek innych własności w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa, które zawierają użytek Ls, wraz z konturami tego użytku. Dane te posłużą do opracowania warstwy LMN zawierającej lasy innej własności. Wiedza ta umożliwi m.in. usprawnienie właściwego planowania i zarządzania lasami w granicach zasięgu terytorialnego, analizę możliwości ich nabywania, ustalenie prawidłowej lesistości nadleśnictwa, granicy polno-leśnej, nadzór nad ochroną gruntów leśnych itp.

Nadleśnictwo w dziewiątym roku obowiązywania planu nie będzie ograniczać zmian w stanie posiadania. Nadleśnictwo wstrzyma dokonywanie zmian w stanie posiadania po 30.09.2025 r. Zmiany, które powstaną do tej daty, zostaną ujęte w projekcie planu u.I. Wszelkie zmiany w stanie posiadania powstałe po 30.09.2025 r. (ruchy gruntowe) Nadleśnictwo Torzym uzupełni tuż po wgraniu nowej bazy SILP, przy czym nie później niż do 15 stycznia 2026 r.

Po zakończeniu 2024 roku, zostanie przeprowadzona przez nadleśnictwo aktualizacja SILP i LMN i po raz kolejny zostanie przekazana wykonawcy prac wyeksportowana geobaza – do wykorzystania w celu aktualizacji historii ewidencji wykonanych zadań gospodarczych.

Istniejąca Leśna Mapa Numeryczna Nadleśnictwa Torzym powstała w oparciu o ewidencyjną mapę numeryczną, pozyskaną w roku 2014 z Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego. Stwierdzone na podstawie pobieżnej analizy danych (wykonanej przez nadleśnictwo i RDLP) różnice geometryczne warstw LMN w stosunku do warstw pozyskanych z zasobów geoportalu, wskazują na konieczność ponownej budowy geometrycznej bazy SILP na bazie warstw pozyskanych z PODGiK.

W ramach prac urzędzeniowych, wykonawca dokona szczegółowej analizy porównawczej stanu LMN z aktualnymi danymi numerycznymi, będącymi w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. Analiza ta, opisana w §10 ust. 7 - 10 IUL, winna dotyczyć w szczególności zgodności przestrzennej obu danych.

Efektem wyżej opisanej analizy, powinien być stosowny raport, który pozwoli nadleśniczemu na podjęcie decyzji o konieczności zlecenia ewentualnych pomiarów geodezyjnych lub przekazaniu starostwom informacji o błędnie prowadzonym zasobie kartograficznym. W przypadku błędów w LMN, wykonawca zaktualizuje warstwy w ramach zleconych prac urzędzeniowych.

Ujawnione przez Wykonawcę podczas wstępnych prac taksacyjnych rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi nadleśnictwa a danymi PODGiK w zakresie konturów oraz powierzchni działek ewidencyjnych, po weryfikacji terenowej, będą przekazywane nadleśniczemu na bieżąco, celem zlecenia prac geodezyjnych i dokonania możliwych zmian w ewidencji gruntów i budynków, które będą ujęte w sporządzanym projekcie PUL.

Przy niewielkich różnicach przebiegu działek ewidencyjnych w stosunku do linii oddziałowych, oddziały leśne będą odzwierciedlać przebieg linii oddziałowych, a więc skrajne pododdziały będą mogły się składać z kilku działek ewidencyjnych.

Ostateczny wykaz rozbieżności w zakresie kategorii użytków gruntowych, pomniejszony o pozycje załatwione na bieżąco, zostanie przedstawiony nadleśniczemu w formie protokołu rozbieżności. Do końca sierpnia 2025 r. Nadleśniczy przekaze Wykonawcy oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych decyzję w sprawie sposobu rozstrzygnięcia spraw niezgodności ewidencyjnych (podpisany wykaz rozbieżności).

W efekcie nadleśniczy przeprowadzi zmiany w ewidencji gruntów, które wprowadzi do bazy SILP-LAS w ramach aktualizacji LMN i stanu posiadania po zatwierdzeniu nowego PUL, a więc w pierwszych dwóch latach obowiązywania nowego planu u.I - w oparciu o art. 20 ust. 2 ustawy o lasach.

W stanie posiadania nadleśnictwa nie znajdują się grunty wyłączone z produkcji leśnej, trwale lub czasowo. Grunty faktycznie wyłączone z produkcji leśnej, bez decyzji zezwalającej na takie wyłączenie należy opisać jako WYŁ INNE (nieleśna) i ująć w wykazie rozb. Nadleśnictwo taki przypadek zobowiązane jest zgłosić do dyrektora RDLP, który podejmie działania zmierzające do ustalenia sprawy wyłączenia i ew. wydania decyzji karnych.

W przypadku stwierdzenia zadawnionego naruszenia stanu posiadania na granicy polno-leśnej, w celu ochrony granic gruntów Skarbu Państwa „luki” należy zaprojektować do dolesienia lub wprowadzenia podszytu w planie u.I. Odstępstwo od tej zasady wymaga uzgodnienia z Wydziałem Zarządzania Zasobami Leśnymi. Wznowienie granic w takich przypadkach będzie leżało w gestii nadleśnictwa.

Nadleśnictwo dostarczy Wykonawcy PUL przed przystąpieniem do prac, wykaz gruntów rolnych, które zamierza przeznaczyć do zalesienia, zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku ich braku - w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Tylko te pozycje znajdują się w planie urządzenia lasu, jako grunty do zalesienia.

Nadleśnictwo Torzym jest użytkownikiem wieczystym jednej nieruchomości oznaczonej w EGiB jako działka nr 737/34 w obrębie ewidencyjnym 0073 Torzym miasto, gmina Torzym, adres leśny 14-13-2-06-131-z-00, pow. 0,1875 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta GW1U/00018208/4. Nadleśnictwo Torzym rozpoczęło proces nieodpłatnego przejęcia przedmiotowej nieruchomości od gminy Torzym w celu zniesienia użytkownika wieczystego.

Nadleśnictwo Torzym nie gospodaruje gruntami w trwałym zarządzie; nie sprawuje również nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe (warstwy LMN) przedłożone przez nadleśnictwo. Operat siedliskowy wykonany został przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Poznaniu (stan na 01.01.2004 r.).

Równolegle z wykonaniem projektu PUL VI rewizji nie będzie zlecane opracowanie operatu siedliskowego i fitosocjologicznego dla nadleśnictwa. Zgodnie z wieloletnim harmonogramem prac siedliskowych w RDLP w Zielonej Górze prace te - wraz z pracami fitosocjologicznymi zostaną zlecane w roku 2032.

Problem braku opracowań siedliskowych na gruntach leśnych przejętych po 01.01.2004 r. dotyczy niewielkiej puli gruntów i są to w większości działki o małych powierzchniach. Typy siedliskowe dla tych gruntów zostaną określone podczas standardowej taksacji lasów, z uwzględnieniem warunków geologicznych oraz elementów diagnostycznych drzewostanu i runa.

W przypadku gruntów rolnych przeznaczanych do zalesienia w trakcie obowiązywania PUL, opracowanie glebowe należy zlecać Pracowni Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra.

Grunty we władaniu nadleśnictwa bez opracowań glebowo-siedliskowych zestawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Gmina	Obręb ewid.	Nr działki	Adres leśny	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]
1	54	73	445/4	14-13-2-06-124 -ix -00	Ls	0,3
2	54	73	737/42	14-13-2-06-131 -ax -00	Ls	0,25
3	54	73	561	14-13-2-06-158 -j -00	Ls	0,19
4	55	57	123/3	14-13-3-09-35 -l -00	Ls	1,52
5	55	57	79/3	14-13-3-09-36 -k -00	Ls	0,16
6	55	57	77/2	14-13-3-09-36 -l -00	Ls	0,25
7	55	57	76/2	14-13-3-09-36 -m -00	Ls	0,09
8	55	57	4/2	14-13-3-09-40B -o -00	Ls	1,07
9	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -ax -00	Ls	0,13
10	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -bx -00	Ls	0,68
11	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -cx -00	Ls	1,06
12	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -dx -00	Ls	1,25
13	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -k -00	Ls	14,18
14	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -l -00	Ls	2,89
15	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -m -00	Ls	1,21

Lp.	Gmina	Obręb ewid.	Nr działki	Adres leśny	Rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]
16	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -n -00	Ls	3,17
17	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -o -00	Ls	2,96
18	54	73	69/7	14-13-3-10-107A -p -00	Ls	6,38
19	54	73	69/3	14-13-3-10-107A -r -00	Ls	3,25
20	54	73	732/3	14-13-3-10-107A -s -00	Ls	0,56
21	54	73	69/3	14-13-3-10-107A -t -00	Ls	1,1
22	54	73	69/3	14-13-3-10-107A -w -00	Ls	1,53
23	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -x -00	Ls	0,85
24	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -y -00	Ls	1,91
25	54	73	732/4	14-13-3-10-107A -z -00	Ls	1,09
Razem:						48,03

4. Podział powierzchniowy

Podział na obręby leśne oraz numeracja oddziałów w nadleśnictwie pozostaje zasadniczo bez zmian. Niewielkie powierzchnie gruntów przejętych zostaną przydzielone do najbliższych położonych oddziałów. Weryfikacji i uporządkowaniu będą podlegać oddziały złożone z gruntów przejętych, oznaczone dodatkową dużą literą alfabetu.

W trakcie prac kameralnych literacja wydziałów, w których prowadzony jest projekt Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW) oraz znajdują się np. obiekty nasiennictwa leśnego lub obiekty chronione, których lokalizacja jest ujmowana w rejestrach prowadzonych przez instytucje zewnętrzne (np. Biuro Nasiennictwa Leśnego) lub których lokalizacja została zatwierdzona w formie aktów prawnych - w miarę możliwości - będzie pozostawiana bez zmian.

Potrzeby w zakresie poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu winny zostać określone przez wykonawcę planu, a następnie znaleźć odzwierciedlenie we wskazaniach gospodarczych (opis zadrzewień i wskazówka DRZEWE).

W trakcie prac Wykonawca zinventaryzuje brakujące słupy oddziałowe. Zobrazowanie braków zostanie wykonane na mapach przeglądowych. Uzupełnienie słupów i odnowienie numeracji oddziałów na słupach oddziałowych nie wchodzi w zakres prac nad projektem PUL.

5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydziałów.

Na terenie Nadleśnictwa Torzym występuje grunt który znajduje się we współwłasności. Jest to jedna działka ewidencyjna nr 7708 w obrębie ewidencyjnym 0073 Torzym miasto, gmina Torzym, adres leśny 14-13-2-06-124 -hx -00, pow. 0,1324 ha, udział nadleśnictwa we współwłasności wynosi 26/100. W opisie taksacyjnym grunty te należy oznaczyć odpowiednią informacją dodatkową, z podaniem udziału we współwłasności. W opisanym ogólnym (tabelę stanu posiadania) należy rozliczyć i podać powierzchnię nadleśnictwa bez gruntów we współwłasności. Pod tabelą umieścić informację dodatkową o powierzchni gruntów we współwłasności. We wzorach nr 8 i 9 należy posługiwać się tylko powierzchniami bez współwłasności.

W trakcie prac terenowych należy oznaczyć w terenie niewyraźne granice wydziałów leśnych, na wylotach dróg i linii oddziałowych, obrączkami wykonanymi poprzez ociosanie zewnętrznych warstw martwej kory „na czerwono”, na wysokości ok. 1,5 m.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Wykonawca wykorzysta aktualne dane w postaci ortofotomap z dostępnych geoportali celem dokonania analiz opisanych w pkt 2. niniejszego protokołu oraz do korekt przebiegu granic pododdziałów leśnych, pnsw, a także lokalizacji obiektów liniowych (drogi, rowy itp.). Zaleca się również wykorzystanie posiadanych przez Nadleśnictwo materiałów sporządzanych podczas okresowych inwentaryzacji stanu sanitarnego lasu

Wykonawca zobligowany jest do bieżącego weryfikowania aktualności ortofotomap, na których pracuje, tak aby tworzone warstwy wektorowe powstawały w oparciu o najnowsze rastry.

Wykonawca zobowiązany jest wykorzystać do właściwej lokalizacji dróg i cieków także aktualny, dostępny w geoportalach obraz numerycznego modelu terenu.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL

Cechy drzewostanów należy ustalać zgodnie ze słownikiem programu Web Taksator (aktualnie § 26 IUL). Nadleśnictwo dostarczy Wykonawcy planu wykazy drzewostanów ułatwiające identyfikację niektórych cech, w tym m.in.: drzewostany z odnowienia naturalnego czy z siewu. Odpowiednią cechą należy również przypisać wydzieleniom wschodzącym w skład Glebowych Powierzchni Wzorcowych (GPW). Obiekty nasiennictwa i selekcji zgodnie z IUL ujmowane są w Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego (RLMP). Rejestr ten nie obejmuje upraw pochodnych, dlatego Wykonawca informację tę umieści w polu tekstowym opisu taksacyjnego, dodając (jeśli istnieje) numer bloku oraz zobrazuje zagadnienie na mapach nasiennictwa i selekcji. W efekcie w opisanu ogólnym zostaną zestawione uprawy pochodne w blokach oraz uprawy rozproszone o znanym pochodzeniu.

Cecha dotycząca pochodzenia niejednorodnych drzewostanów będzie ustalana wg przeważającego pochodzenia. Na pierwszym miejscu należy podać dla każdego gruntu leśnego zalesionego cechę przeważającego pochodzenia, w kolejnych rubrykach ew. inne cechy występujące w danym wydzieleniu.

W polu tekstowym opisu taksacyjnego opisane zostaną również ekosystemy referencyjne w formie skrótu ustalonego Zarządzeniem nr 1 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 2 stycznia 2015 r. Informacje dodatkowe będą też zawierały lokalizację pasów biologicznych, ew. lasy podkrzesane itp. Wykaz tych powierzchni nadleśnictwo prześle Wykonawcy prac, po podpisaniu umowy na sporządzenie projektu PUL.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

W Nadleśnictwie Torzym nie będą tworzone jednostki kontrolne, opisane w § 32 IUL.

9. Zasady przebudowy drzewostanów

Wykonawca planu przedstawi na odbiorze prac terenowych, uzgodniony uprzednio z nadleśniczym, wykaz drzewostanów do przebudowy z podziałem na grupy drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy (A, B, C – zgodnie z § 40 ust. 7 IUL) oraz planowanymi sposobami ich przebudowy.

Przyjęto następujące kryteria:

- **Kategoria A** – przebudowa pełna pilna, użytkowane rębniami w 1 dziesięcioleciu:
1. Drzewostany z przeważającym udziałem gatunków: Brz, Os, Ak w wieku od 51 lat, rosnące na siedlisku lasów i lasów mieszanych.

Przebudowę planujemy w zależności od wieku i siedliska. Pozycje starsze i na słabszych siedliskach przebudowujemy rębnią Ib, młodsze i na siedliskach żyzniejszych rębnią IIa, IIIb. Przebudowa Ak nie będzie stosowana w przypadku występowania tych drzewostanów na granicach polno-leśnych, w pobliżu wsi, ekotonów wzdłuż dróg publicznych, na pasach

biologicznych itp., a także w miejscach udostępnianych do okresowej lokalizacji pasiek. Działania te wpisują się w stosowane w RDLP zasady popierania lokalnego pszczelarstwa.

2. Drzewostany niestabilne – zasadniczo drzewostany sosnowe i świerkowe IV klasy wieku i starsze, na siedliskach porolnych nękane przez szkodniki pierwotne i wtórne oraz choroby grzybowe i jemiolę (zwłaszcza w zasięgu wzmożonego występowania kornika ostrozębnego). Drzewostany te cechują się zwarcim przerywanym i luźnym silną cespityzacją i fruticetyzacją runa oraz degradacją gleby. Wiek i stan zdrowotny drzewostanu, jego zwarcie oraz pokrywa gleby nie dają odpowiednich warunków do przebudowy wykonywanej metodą podsadzeń produkcyjnych.

Drzewostany z utrwalonym, stabilnym odnowieniem podokapowym, złożonym z gatunków zgodnych z TD, należy uznawać za KO – a więc pozycje przebudowane, które nie wchodzą do pozycji wymagających przebudowy.

- **Kategoria B** – przebudowa pełna stopniowa, bez stosowania rębni, ale zaplanowana na 10-letnie objęte planem:
  1. Drzewostany przedplonowe, będące w fazie rozwojowej, umożliwiającej inicjowanie odnowień podokapowych (do drzewostanów przedplonowych nie wchodzi I kl. wieku i d-stany rębne).
  2. Drzewostany przedrębne niezgodne z TD na Lśw, porolne drzewostany So do III kl. wieku na siedlisku LMśw oraz drzewostany z panującą Brz (IIb, IIIa kl. w. na BMśw i żyzniejszych siedliskach świeżych)
  3. Drzewostany w IIb, III kl. wieku na porolnych BMśw i BMw uszkodzone w stopniu 2 i 3, przez patogeny korzeniowe i (lub) owadzie szkodniki pierwotne lub wtórne.

Przebudowywać przy pomocy podsadzeń. Planowane podsadzenia mogą obejmować zredukowaną powierzchnię wydzieleń.

- **Kategoria C** – przebudowa częściowa, przy pomocy trzebieży przekształceniowych:
  1. Drzewostany mieszane, częściowo zgodne z TD, z udziałem gatunków pożądaných (Db, Bk, Js, Kl, Lp, Wz, Jw, Jd).
  2. Drzewostany średnich klas wieku z warstwą sztucznie posadzonego lub spontanicznie powstałego podrostu złożonego z gat. zgodnych z TD (odślanianie wartościowych płatów młodego pokolenia).

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Przyjąć wskaźnik zwiększenia powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, w wysokości 10% , za wyjątkiem cięć uprzętających w rębni IIIa.

11. Pomiar drewna martwego

Pomiaru drewna martwego należy dokonać na co piątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą statystyczną.

12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map

Tabelaryczne wyszczególnienie elementów planu wraz z określeniem ilości niezbędnej dla poszczególnych podmiotów:

Element planu	Ilość	Przeznaczenie
Część opisowa – oprawione wydruki		
opisanie ogólne (elaborat z kieszenią na mapy)	2	nadleśnictwo, RDLP
opisy taksacyjne dla obrębów + tabele i wzory	1x3	nadleśnictwo
wykazy zadań gospodarczych wg obrębów i zestawienia zbiorcze zadań	1x3	nadleśnictwo
wykaz zadań gospodarczych oraz tabele i wzory dla obrębów	1	RDLP
program ochrony przyrody	2	nadleśnictwo, RDLP
prognoza oddziaływania na środowisko	5*	nadleśnictwo, 4 - RDLP
Część kartograficzna – wydruki map		
Mapy gospodarcze w skali 1:5 000 (format A1) wraz z podziałem na arkusze w skali 1:25 000	1	nadleśnictwo
Mapy przeglądowe (tematyczne) w skali 1:25 000 dla obrębów (x3)		
drzewostanów	4x3	3x nadleśnictwo (laminowane na płótnie, składane), RDLP
cięć rębnych	4x3	3x nadleśnictwo (laminowane na płótnie, składane), RDLP
typów siedliskowych lasu	3x3	2x nadleśnictwo (laminowane na płótnie, składane), RDLP
ochrony przeciwpożarowej	9x3	8 x nadleśnictwo (w tym jedna laminowana na płótnie, składana oraz jedna 3-obrębowa na tablicę magnetyczną dla PĄD), RDLP
ochrony lasu	3x3	1x nadleśnictwo-laminowana na płótnie, składana, RDLP, ZOL
gospodarki łowieckiej	2x3	nadleśnictwo, RDLP
obszarów chronionych i funkcji lasu	4x3	nadleśnictwo, 3 RDLP
zagospodarowania rekreacyjnego	2x3	nadleśnictwo, RDLP
walorów przyrodniczo-kulturowych	4x3	nadleśnictwo, 3 RDLP
nasiennictwa i selekcji	2x3	nadleśnictwo, RDLP
mapy czyste	1x3	nadleśnictwo
lokalizacji brakujących słupów oddziaływających	1x3	nadleśnictwo
zagrożenia pożarowego wg klas palności drzewostanów	1x3	nadleśnictwo
Mapy w skali 1:50 000		
sytuacyjno-przeglądowa obszaru nadleśnictwa z nadaną kolorystyką leśnictw	11	10 x nadleśnictwo (w tym 9 x rulon, 1 złożona do A4 - w elaboracie), RDLP (złożona do A4 - w elaboracie)
sytuacyjno-przeglądowa obszaru nadleśnictwa - czysta	11	10 nadleśnictwo, 1 ZOL
Opracowania i mapy dla leśnictw		
operaty dla leśnicznych - opis taksacyjny oraz wykaz zadań gospodarczych	12	nadleśnictwo
książki walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu dla leśnictw oraz jeden- uproszczony (bez kart kontrolnych) egzemplarz zbiorczy dla Nadleśnictwa	12+1	nadleśnictwo
mapy gospodarczo-przeglądowe drzewostanów	2x12	nadleśnictwo (podklejone na płótnie, laminowane, składane)
mapy gospodarczo-przeglądowe drzewostanów i projektowanych cięć	2x12	nadleśnictwo (podklejone na płótnie, laminowane, składane)
mapy gospodarczo-przeglądowe walorów przyrodniczo-kulturowych	12	nadleśnictwo (rulon)
mapy gospodarczo-przeglądowe leśnictw w skali 1:10 000 - czyste	2x12	nadleśnictwo

* w tym dwa egzemplarze na 10.11.2025 r. do uzgodnienia z RDOŚ i PWIS

Ze względu na brak konieczności wykonania dodatkowych opracowań niezawartych w IUL wszelkie nadmiarowe opracowania powinny być składane w ramach osobnego zamówienia złożonego przez Nadleśnictwo Torzym.

Na mapach gospodarczych i gospodarczo-przeglądowych, powinny znaleźć się wszystkie elementy obligatoryjne określone przez IUL oraz następujące elementy fakultatywne:

- kasowniki (dla wszystkich szczegółów liniowych niestanowiących granicy wydzielenia);
- granice działek zrębowych wraz z opisami (obrazujące poszczególne rodzaje rębni);
- szerokość pasa zrębowego wraz z opisem (dla map w skali 1:10 000);
- linie ostępowe stałe i przejściowe.

Ponadto na mapach przeglądowych tematycznych należy zamieścić następujące fakultatywne elementy:

- mapa obszarów chronionych i funkcji lasu:
  - stanowiska roślin chronionych;
  - źródła;
  - użytki ekologiczne;
- mapa gospodarki łowieckiej:
  - poletka łowieckie;
  - stałe urządzenia łowieckie (wg lokalizacji wskazanych przez Nadleśnictwo);
- mapa ochrony lasu:
  - stałe miejsca kontroli lotu (pułapki feromonowe) brudnicy mniszki;
  - stałe partie kontrolne jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny;
  - obszary intensywnego szkodnictwa leśnego wg rodzajów (wskazane przez nadleśnictwo);
  - ogniska gradacyjne;
- mapa zagospodarowania rekreacyjnego:
  - miejsca historyczne i obiekty pamięci narodowej;
  - zabytkowe cmentarze;
- mapa walorów przyrodniczych – kulturowych:
  - drzewo lub grupa drzew pozostawiona do naturalnego rozpadu (kępy zrębowe);
  - stanowiska roślin chronionych;
  - stanowiska zwierząt chronionych (stanowiska zwierząt o znanej lokalizacji za wyjątkiem stref ochronnych);
  - lasy i inne grunty wpisane do rejestru zabytków;
  - użytki ekologiczne;
  - bagna i tereny podmokłe;
  - torfowiska.

Wykonawca prac urzędniowych wszystkie wymienione wyżej dokumenty (w tym mapy) prześle również w formie elektronicznej (*.doc., *.jpg, *.pdf).

Nadleśnictwo wnosi też o warstwy mapy numerycznej na trwałym nośniku elektronicznym

13. Podział na obręby leśne i leśnictwa

Nie będzie dokonywana korekta aktualnych granic obrębów leśnych oraz leśnictw. Podział Nadleśnictwa Torzym na obręby reguluje Decyzja nr 6/2018 z dnia 15.01.2018 r. w sprawie określenia zasięgów terytorialnych obrębów leśnych w nadleśnictwach nadzorowanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze znak sprawy: ZG.014.1.2018. Podział na leśnictwa został wprowadzony 01.01.2006 r. wraz z PUL IV rewizji.

Podział terytorialny Nadleśnictwa Torzym zestawiony został w tabeli poniżej:

Obręb leśny (nr adresowy)	Leśnictwo (nr adresowy)	Oddziały	Grunty zalesione i niezalesione (ha)	Grunty związane z gospodarką leśną (ha)	Grunty nieleśne (ha)	Pow. (ha)
Gądków Wielki (1)	Środkowo (01)	17-22, 27-95	1.747,24	60,52	12,28	1.820,04
	Drzewce (02)	207-214, 233-243, 258-270, 279-291, 296-308, 313-331, 207A, 207B, 207C, 207D	1853,03	66,36	41,71	1961,10
	Dębrznica (03)	124-135, 149-159, 176-185, 193-200, 215-224, 244-253, 271-278, 292-295, 309-312	1804,27	80,30	123,29	2007,86
	Gądków (04)	96-123, 136-148, 160-175, 186-192, 201-206, 225-232, 254-257	1742,22	76,62	77,40	1896,23
razem			7146,76	283,80	254,68	7685,24

Obręb leśny (nr adresowy)	Leśnictwo (nr adresowy)	Oddziały	Grunty zalesione i niezalesione (ha)	Grunty związane z gospodarką leśną (ha)	Grunty nieleśne (ha)	Pow. (ha)
Torzym (2)	Prześlice (05)	1-75.	1837,68	56,79	33,63	1928,09
	Grabów (06)	76-124, 131, 144-146, 156-158, 168-178, 189-194, 144A	1741,85	56,98	56,78	1855,61
	Korytno (07)	195-202, 213-221, 233-239, 252-259, 264-299	1638,27	53,51	25,52	1717,3
	Torzym (08)	125-130, 132-143, 147-155, 159-167, 179-188, 203-212, 222-232, 240-251, 139A	1915,38	68,61	39,16	2023,16
razem			7133,18	235,89	155,09	7524,16
Wystok (3)	Bobrówka (09)	5,8-71, 40A, 40B.	1356,69	58,56	118,82	1534,07
	Pniów (10)	72-111, 127, 161, 198-200, 255-274, 90A, 93A, 96A, 97A, 97B, 97C, 107A	1660,65	56,53	53,47	1770,65
	Tarnawa (11)	1-4, 6-7A, 112-126, 128-160, 162-178, 7A	1457,59	52,95	99,9	1610,44
	Mierczany (12)	179-197, 201-254	1567,82	57,51	32,43	1657,76
razem			6042,75	225,55	304,62	6572,92
Nadleśnictwo łącznie			20322,69	745,24	714,39	21782,31

Wykonawca dostosuje granice zasięgów leśnictw biegnące poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa do granic obrębów leśnych, w oparciu o granice dróg, cieków, działek ewidencyjnych (zgrubna dokładność). Wykonawca dostosuje zewnętrzne granice leśnictw oraz obrębów leśnych do konturów zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód

Na podstawie Decyzji nr 14 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 20.02.2007 r. (zn. spr. ZZ-O-7201-1/07) na terenie Nadleśnictwa Torzym uznano za zagrożone występowaniem stałych szkód od pędraków „stałe pędraczyska” następujące powierzchnie:

- Obręb Torzym, oddz: 76-77, 89, 91-123, 168-173, 189-194.

Wydzieleniom na obszarze zagrożonym występowaniem stałych szkód od pędraków należy przypisać cechę „JPOR PEDR”, w informacjach różnych lub w inny sposób możliwy w programie Web Takstator.

Po wprowadzeniu nowej Instrukcji Ochrony Lasu (IOL) może nastąpić potrzeba weryfikacji obszarów zagrożonych występowaniem szkód od pędraków – zasięgów uporczywych pędraczysk. Nowe wytyczne, w tym zakresie zaimplementowane zostaną do PPUL Nadleśnictwa Torzym, o ile zatwierdzenie IOL nastąpi przed 30.09.2025 r.

Na podstawie Decyzji nr 18 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 03 marca 2022 r. w sprawie uznania niektórych drzewostanów za pierwotne ogniska gradacyjne, na podstawie wieloletnich obserwacji i rejestracji miejsc, w których najczęściej dochodziło do masowego pojawu foliofagów, (znak: ZG.7100.3.2022) na terenie Nadleśnictwa Torzym uznano cztery pierwotne ogniska gradacyjne:

Pierwotne ogniska gradacyjne na terenie Nadleśnictwa Torzym

Lp.	Nazwa	Obręb leśny	Leśnictwa	Powierzchnia (ha)
1	Środkowo	Gądków	Środkowo	585,88
2	Drzewce	Gądków	Drzewce	101,35
3	Dębrznica	Gądków	Dębrznica	394,91
4	Torzym	Torzym	Torzym	262,11
Razem:				1344,25

Podczas prac urządzeniowych należy uwzględnić „Zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych”, przyjęte do stosowania w Nadleśnictwie Torzym, a dotyczące przedmiotowego zagadnienia.

W celu wzmocnienia odporności drzewostanów na terenie całego nadleśnictwa prowadzonych jest szereg zabiegów z zakresu hodowli lasu (np. wprowadzanie podszytów, domieszek liściastych) i ochrony lasu (dokarmianie ptaków, czyszczenie starych i wywieszanie nowych budek lęgowych dla ptaków oraz schronów dla nietoperzy, utrzymanie remiz, wywieszanie pułapek feromonowych na szkodniki pierwotne i wtórne, a także bieżące usuwanie posuszu czynnego).

Na terenie całego Nadleśnictwa obserwuje się zamieranie drzewostanów świerkowych (kornik drukarz). Widoczne jest również porażenie drzewostanów sosnowych przez jemiołę, szczególnie na żyzniejszych siedliskach. Drzewostany porolne dotyczą również częste szkody od wiatru. Stałym elementem w ostatnich latach jest obecność kornika ostrozębnego w drzewostanach sosnowych osłabionych w wyniku suszy.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych

Roboty urządzeniowe kontrolowane i odbierane będą na zasadach określonych w „Instrukcji Urządzania Lasu” oraz zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych. Terminy tych kontroli określone zostaną przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze w SWZ do zamówienia.

Dla prawidłowego sporządzenia projektu PUL niezbędna jest również współpraca pomiędzy wykonawcą planu a nadleśnictwem.

Ramowy przebieg uzgodnień z nadleśnictwem w związku z tworzeniem projektu planu u.l.

1. Udostępnienie Wykonawcy p.u.l. całej dokumentacji źródłowej, niezbędnej do sporządzenia p.u.l przed rozpoczęciem prac.
2. Bieżące konsultacje prac taksacyjnych na spotkaniach taksatorów i leśniczych oraz kierownika prac urządzeniowych z kierownictwem nadleśnictwa.
3. Po zakończeniu prac terenowych i wygenerowaniu próbných opisów taksacyjnych oraz sporządzeniu map leśnictw, protokolarne uzgodnienia z udziałem taksatorów i leśniczych na sali narad nadleśnictwa.
4. Uzgodnienia pozycji (AGROT, CW, CP, rębnie, TW, TP)* wykonanych w 9-10 roku starego planu u.l. oraz zrębów planowanych na pierwszy rok nowego planu ul. Z ostatecznych uzgodnień Wykonawca do dnia 15 grudnia 2025 r. sporządzi protokół na podstawie zweryfikowanego wykazu otrzymanego od służb nadleśnictwa. Dokument podpisany przez nadleśniczego oraz kierownika brygady urządzeniowej należy przekazać do wiadomości RDLP.
5. Uzgodnienie planu cięć (wspólnie: Wykonawca, nadleśnictwo, RDLP, ZLW).
6. Końcowa kontrola kompletnego projektu planu u.l. przed wgraniem nowej bazy SILP. Nadleśnictwo po przeanalizowaniu ostatecznych danych (opisu taksacyjnego, map, itp.) prześle do RDLP w Zielonej Górze informacje o uwzględnieniu przez Wykonawcę wszystkich zaaprobowanych przez Zleceniodawcę uwag przedstawionych podczas uzgodnień cząstkowych. W przypadku jakichkolwiek braków Wykonawca zostanie zobligowany do ich bezzwłocznego uzupełnienia.

16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz

Mapy sytuacyjno-przeładowe i przeładowe należy złożyć do formatu A4 i umieścić w sztywnych futerałach z opisem na froncie (logo LP, nazwa nadleśnictwa, nazwa obrębu, okres obowiązywania planu, MAPY PRZEGLĄDOWE), i grzbiecie (MAPY nazwa obrębu, okres obowiązywania planu).

Opisy na frontach opracowań opisowych: logo LP oraz

-PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035 ELABORAT

-PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035 OPIS TAKSACYJNY OBREB .....
- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035 WYKAZ ZADAŃ GOSPODARCZYCH OBREB ....

- PLAN URZĄDZENIA LASU Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035 PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

- PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO projektu PUL Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035.

Opisy na GRZBIETACH opracowań opisowych:
- PUL Nadleśnictwa Torzym 2026-2035 ELABORAT

Pozostałe w sposób analogiczny.
Mapa sytuacyjno-przeglądowa ma zostać umieszczona w kieszeni elaboratu.

Opisy taksacyjne obrębów leśnych należy wykonać w formacie A3 w układzie poziomym, operaty leśniczych w formacie A4 w układzie poziomym, pozostałe wydruki w formacie A4 w układzie pionowym.

Egzemplarze map do zalaminowania i podklejenia na płótnie zostały wyszczególnione w tabeli rozdziału A.12.

Dodatkowa ekspertyza ekonomiczna w ramach wykonania projektu PUL nie będzie sporządzana.

17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Tabelę XXII należy wykonać w ramach POP dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000. Poszerzenie jej zakresu o wszystkie gatunki chronione nie jest potrzebne, ponieważ w ramach planu u.l. sporządzone będą książki walorów przyrodniczych i monitoringu, które będą zawierać wszystkie niezbędne informacje.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000

1.W celu ustalenia właściwego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Torzym na środowisko oraz przyjęcia zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 w projekcie PUL, dyrektor RDLP w Zielonej Górze zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z prośbą o uczestnictwo w posiedzeniu Komisji Założeń Planu.

2. Ustalono, że w zasięgu gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Torzym znajdują się tereny wchodzące w skład obszarów Natura 2000. 3 z nich posiadają plany zadań ochronnych (PZO). Dodatkowo obecnie sporządzany jest plan dla obszaru N2000 „Rynna Jezior Torzyskich”

3. Wykaz obszarów Natura 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Torzym:

Lp.	Kod obszaru	Nazwa	Województwo	Powierzchnia w zarządzie LP (ha)	Powierzchnia ogólna (ha)	PZO/PO/ZO w PUL zatwierdzony - data zatwierdzenia
1	PLH080009	Dolina Ilanki	lubuskie	1.611,66	2.232,83	16.03.2017
2	PLH080042	Stara Dąbrowa w Korytach	lubuskie	1.014,72	1.630,39	16.02.2021
3	PLH080073	Rynna Jezior Torzyskich	lubuskie	1.19,35	306,13	W trakcie zatwierdzenia

Lp.	Kod obszaru	Nazwa	Województwo	Powierzchnia w zarządzie LP (ha)	Powierzchnia ogólna (ha)	PZO/PO/ZO w PUL zatwierdzony - data zatwierdzenia
4	PLH080011	Dolina Pliszki	lubuskie	1.309,99	5.033,85	10.01.2014 z późn. zm. 04.10.2016
Razem Nadleśnictwo				4.055,72		

Projekt PUL Nadleśnictwa Torzym zaimplementuje zadania ochronne wszystkich PZO dla których jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie wskazane jest Nadleśnictwo Torzym.

Po poddaniu protokołu KZP konsultacjom społecznym, dyrektor RDLP w Zielonej Górze wystąpi do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000. Załącznikiem do wniosku, będą założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, opisane w protokole KZP.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu będzie zobowiązany do wykorzystania w opracowaniu zagadnień przyrodniczych wszelkich dostępnych danych przyrodniczych dotyczących urządzanego nadleśnictwa, np. inwentaryzacji przyrodniczych, opracowań naukowych i in. dokumentów, w tym będących w posiadaniu RDOŚ w Gorzowie Wlkp.

W ramach wykonania planu u.l. wykonawca projektu PUL, odnotuje i zlokalizuje na mapach zauważone podczas taksacji lasu stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, na tyle, na ile umożliwi mu to posiadana wiedza.

Ewentualne wyniki późniejszych badań i inwentaryzacji, zleconych przez służby właściwe do spraw ochrony środowiska, zostaną uwzględnione w projekcie planu u.l., jeśli zostaną udostępnione dyrektorowi RDLP nie później, niż w dniu odbioru prac terenowych projektu PUL.

Prognoza oddziaływania PUL na środowisko będzie zawierać w szczególności rozdziały omawiające: istotne z punktu widzenia PUL problemy ochrony przyrody; określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną; przedmioty ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 i potencjalne lokalizacje ich występowania; oddziaływanie PUL na chronione i rzadkie gatunki grzybów, roślin i zwierząt; rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań PUL na środowisko.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu

Na obszarze Nadleśnictwa Torzym znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

L.p.	Forma ochrony przyrody	Ilość obiektów (szt.)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa (ha)
1.	Rezerwat przyrody	1	190,02
2.	Obszary chronionego krajobrazu	2	12 460,41
3.	Obszary Natura 2000	4	4055,72
4.	Pomniki przyrody	39	-
5.	Użytki ekologiczne	13	167,35
6.	Strefy ochronne	3	151,79
7.	Siedliska przyrodnicze w tym:	530	1065,71
	- na obszarze SOO	351	778,07
	- poza	179	287,70

- **Rezerваты przyrody**

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są 4 rezerваты przyrody. 3 z nich: Dolina Ilanki II, Jezioro Ratno oraz Mechowisko Kosobudki- znajdują się na gruntach obcej własności. Na obszarze zarządzanym przez Nadleśnictwo zlokalizowany jest rezerwat „Dolina Ilanki”. Szczegółowe informacje zawiera tabela poniżej.

Zestawienie rezerwatów na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Torzym:

Lp.	Powiat	Gmina	Obręb i nr działki	Leśnictwo Oddz.	Pow. (ha)	Nazwa własna	Podstawa prawna uznania za obiekt chroniony
Rezerваты przyrody							
1	sulęciński	Torzym (gmina miejsko-wiejska)	Bobrówko: 7063; 7064; 7122 Kownaty: 7102 7103; 7110; 7117; 7118; 7119 Pniów: 21; 22; 23; 26; 274; 7073; 7074; 7082; 7083; 7090; 7256; 7257; 7072/1; 7080/1; 7080/2; 7081/1; Przęsłice: 7046/1; 7047/2; 7049/1; 7050/1; 7051/1;	Leśnictwo Przęsłice: 46l; 46m; 47b; 47i; 47k; 47o; 49b; 49d; 50d; 50f; 50g; 51c; 51d; 51g; 51i; 51j; 51k; 51l; 51o; 51p; 51r; 51s; 51t; 58a; 58b; 58c; 58d; 58f; 59a; 59b 63a; 63b; 63c; 63d, 63g; 63h; 63i; 63k; 63l; 63m; 70f; Leśnictwo Bobrówka: 63h; 63k; 64i Leśnictwo; Pniów: 72a; 72j; 73b; 73d; 74f; 80a; 80b; 80c; 80d; 80f; 80g; 80h; 80i; 80j; 80k; 80r; 80s; 80y; 81a; 81b; 81c; 81d; 81f; 81g; 81h; 81i; 81j; 81k; 81m; 81o; 82f; 82o; 83a; 83b; 83f; 83h; 83i; 83j; 83k; 83m; 83r; 83s; 90a; 90d; 90h; 90m; 90n; 90Aa; 90Ab; 90Ac; 90Ad; 90Af; 90Ag; 96Aa; 96Ab; 96Ac; 96Ad; 96Af;	239,53 (w tym: 190,02 w zarządzie Nadleśnictwa Torzym)	Dolina Ilanki;	Utworzony na mocy rozporządzenia Nr 11 Wojewody Lubuskiego z dnia 6 grudnia 2000 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki” (Dz. U. Woj. Lub. Nr 34 z dnia 15.12.2000 r. poz. 421). Aktualizowany zarządzeniem Nr 14/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki” (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 12 czerwca 2013 r., poz. 1529) oraz zarządzeniem Nr 25/2013 (Dz. Urz. Z 2013 r. poz. 2039) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 września 2013 r. zmieniające zarządzenie nr 14/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki”

Rezerwat w zarządzie Nadleśnictwa Torzym „Dolina Ilanki” posiada aktualny Plan Ochrony ustanowiony Zarządzeniem Nr 7/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Ilanki".

Działania ochronne określone w Planie Ochrony (ochrona czynna):

1. Nie planuje się zabiegów ochronnych dotyczących bezpośrednio roślinności. Zaplanowano natomiast konserwację zastawek. Ekochora 1 77,06ha 46l,m, 47k, o, 49b, d, 50 f, 51j, l, 58b, f, 59a, 63k, m, 64i, 70f, 72a, j, 73b, 80f-h, j, 81a, b, d, g, h, 82f, 83a, h, k, 90Aa-d, 96Aa, c
2. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanów, protegujących w nich przede wszystkim gatunki liściaste (buk, dąb, grab); konserwacja istniejących zastawek. Ekochora 2 41,67ha 50g, 51c, d, i, k, o, 58a, d, 63c, d, h, 73d, 74f, 81j, 83i, j, 90a, d, h, n, 90Af, g, 96Ad
3. Koszenie łąk: jeden pokos na przełomie sierpnia i lipca, w odstępach 3 – 4 letnich, w miarę możliwości co roku. Ekochora 3 39,08ha dz. 21 (cz.), dz. 22 (cz), dz. 26, 50f, 59b, 90Aa (cz.)

4. Usuwanie nalotów drzew i krzewów oraz koszenie raz na 3 – 4 lata, w terminie od początku sierpnia do końca października z pozostawieniem kęp turzycy prosowej *Carex paniculata*, w celu ochrony poczwarówek. Ekochora 4 12,82ha 51g, 63l, 82o, 90Aa (cz.)
5. Wykonie zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanów, w których przede wszystkim należy usuwać gatunki obce (robinie akacjową, czeremchę amerykańską, dęba czerwonego) i protegować gatunki liściaste (buk, dąb, grab). W wydzieleniach: 51s, 58 f, 80d odtworzyć naturalnego zbiorowiska leśne poprzez wprowadzenie dębu na wyciętych gniazdach, Ekochora 5 61,82ha 47b, 50d, 51p-t, 58c, f, 63a, b, g, i, k, 80a-d, i, k, r, s, y, 81c, f, g, i, o, 83 m, 90h, m, 90Ac, 96Ab, f

- **Park Krajobrazowy**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym nie ma parków krajobrazowych.

- **Obszary Natura 2000**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są cztery obszary Natura 2000:

1. PLH080009 „Dolina Ilanki”,
2. PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”,
3. PLH080073 „Rynna Jezior Torzymskich”,
4. PLH080011 „Dolina Pliszki”.

Obszary Natura 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Torzym:

Lp.	Kod obszaru	Nazwa	Województwo	Powierzchnia w zarządzie LP (ha)	Powierzchnia ogólna (ha)
1	PLH080009	Dolina Ilanki	lubuskie	1.611,66	2.232,83
2	PLH080042	Stara Dąbrowa w Korytach	lubuskie	1.014,72	1.630,39
3	PLH080073	Rynna Jezior Torzymskich	lubuskie	1.19,35	306,13
4	PLH080011	Dolina Pliszki	lubuskie	1.309,99	5.033,85
Razem Nadleśnictwo				4.055,72	

a) PLH080009 „Dolina Ilanki”

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Ilanki” zlokalizowane są grunty 4 Leśnictw Nadleśnictwa Torzym: Przęsłice, Bobrówka, Pniów, Tarnawa. Obejmuje powierzchnię 2 232,83 ha.

Obszar Natura 2000 PLH080009 „Dolina Ilanki” zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Ilanki PLH080009. Pozostałe akty prawne: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Ilanki (PLH080009) (Dz.U. 2017 poz. 741).

Obszar Natura 2000 „Dolina Ilanki”, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju, położony jest w województwie lubuskim, na terenie powiatów: sulęcińskiego i słubickiego oraz gmin: Torzym i Rzepin. Ostoja obejmuje dolinę rzeczną górnego biegu rzeki Ilanki wraz z fragmentami wysoczyzny.

W obszarze występują trzy typy ekologiczne torfowisk. Tworzą one przestrzenny kompleks, który w wyniku zmian sukcesyjnych może powodować przechodzenie jednych torfowisk w drugie. Największą powierzchnię w obszarze zajmują torfowiska pojeziorne. Złoża torfu podścielone są tu często grubym (ponad 8 m) pokładem gytii. Do najbardziej interesujących w obszarze należą soligeniczne torfowiska mechowiskowe, wchodzące w skład siedliska przyrodniczego 7230 (górskie i

nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.) Torfowiska mechowiskowe rozwijają się w szczególnych warunkach zasilania wodnego, związanego ze stałym, długookresowym dopływem wód gruntowych o wysokiej zawartości wapnia. Takie warunki występują w podzboczowej części głównej doliny Ilanki oraz dolinach bocznych. Unikalną wartość przedstawiają również źródłiskowe torfowiska wiszące, zasilane wodami bogatymi w wapń.

Plan zadań ochronnych

Założeniem do opracowania planu zadań ochronnych było utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony. Zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Ilanki PLH080009 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 943]. Należy mieć na uwadze, że ustanowiony plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000 z wyłączeniem części pokrywającej się z rezerwatem przyrody „Dolina Ilanki”.

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
B1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	Wyłączenie z użytkowania rębniami zupełnymi drzewostanów przylegających do siedliska przyrodniczego (wskazanego w obszarze wdrażania) w pasie o szerokości jednej wysokości dojrzałego drzewostanu (tj. ok. 30 m), Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych	adres leśny: 84-a
B2	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo- Fagetum</i>) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Wyłączenie z użytkowania rębnego płatów siedliska przyrodniczego, zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem pozyskanego drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 74-d, 67-d , 68-g, 27-a , 27-d, 79-c , 79-h, 79-p, 23n, 24-j, 26-b, 26-c, 26-i, 31-c, 40-f
B3	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo- Fagetum</i>)	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 46-l, 51-i, 80-b, 80-d, 81-g
B4	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo- Fagetum</i>)	Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9110, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i dąglezji zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>). Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych	adres leśny: 46-l, 51-i, 80-b, 80-d, 81-g
B5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio- Carpinetum</i>)	W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe,	adres leśny: 49-b, 51-s, 51-h, 58-b, 58-c, 63-d, 64-h, 81-h, 82-p, 83-h, 81-g, 83-n, 124-k

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
		<p>drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	
B6	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio- Carpinetum)	<p>Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9170, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych</p>	<p>adres leśny: 49-b, 51-s, 51-h, 58-b, 58-c, 63-d, 64-h, 81-h, 82-p, 83-h, 81-g, 83-n, 124-k</p>
B7	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	<p>W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty.</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>adres leśny: 57-f, 124-f, 124-g, 129-d, 131-d, 135-k, 145-b, 152-h,</p>
B8	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	<p>Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 9190, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych</p>	<p>adres leśny: 57-f, 124-f, 124-g, 129-d, 131-d, 135-k, 145-b, 152-h,</p>
B9	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinosoincanae</i>) i olsy źródłiskowe	<p>W drzewostanach użytkowanych rębnie, pozostawiać fragmenty drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących, co najmniej 5% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu. Pozostawiać także, wszystkie drzewa miejscowo spróchniałe, drzewa z owocnikami grzybów, a także drzewa dziuplaste, złomy i wykroty.</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.</p>	<p>46-m, 47-o, 51-d, 51-t, 59-a, 63-c, 63-h, 70-f, 90A-b, 96A-c, 74-b, 50-j, 63-c, 64-i, 66-g, 67-g, 68-c, 68-g, 69-b, 74-h, 74-f, 77-b, 78-g, 79-c, 79-h, 79-p, 80-a, 80-h, 27-a, 27-d, 21-f, 21-g, 23-n, 26-b, 28-a, 32-d, 36-k, 38-b, 39-k, 41-a, 42-a, 49-d, 65-c, 66-f, 66-l, 67-h, 75-a, 79-a, 79-b, 79-d, 79-f, 20-g, 21-c, 21-d, 22-c, 23-c, 23-f, 25-m, 26-a, 29-c, 31-a, 31-l, 32-a, 33-a, 34-a, 35-a, 36-a, 37-a, 38-s, 51-c, 39-a, 39-i, 40-a, 40-d, 81-a, 81-b, 83-a, 83-r, 38-d, 39-h, 38-a, 59-b, 47-i, 72-j, 53-d, 52-g, 31-c, 56-i, 56-h, 50-i, 50-c, 70-b, 67-f,</p>
B10	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinosoincanae</i>) i olsy źródłiskowe	<p>Przy odnowieniu drzewostanów na siedlisku przyrodniczym 91E0, promować metodę odnowienia naturalnego oraz nie wprowadzać do składu gatunkowego upraw, obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, a w szczególności: dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), robinii akacjowej (<i>Robinia pseudoacacia</i>), czeremchy amerykańskiej (<i>Prunus serotina</i>) oraz modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>) i daglezi zielonej (<i>Pseudotsuga menziesii</i>).</p> <p>Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych</p>	<p>46-m, 47-o, 51-d, 51-t, 59-a, 63-c, 63-h, 70-f, 90A-b, 96A-c, 74-b, 50-j, 63-c, 64-i, 66-g, 67-g, 68-c, 68-g, 69-b, 74-h, 74-f, 77-b, 78-g, 79-c, 79-h, 79-p, 80-a, 80-h, 27-a, 27-d, 21-f, 21-g, 23-n, 26-b, 28-a, 32-d, 36-k, 38-b, 39-k, 41-a, 42-a, 49-d, 65-c, 66-f, 66-l, 67-h, 75-a, 79-a, 79-b, 79-d, 79-f, 20-g, 21-c, 21-d, 22-c, 23-c, 23-f, 25-m, 26-a, 29-c, 31-a, 31-l, 32-a, 33-a, 34-a, 35-a, 36-a, 37-a, 38-s, 51-c, 39-a, 39-i, 40-a, 40-d, 81-a, 81-b, 83-a, 83-r, 38-d, 39-h, 38-a, 59-b, 47-i, 72-j, 53-d, 52-g, 31-c, 56-i, 56-h, 50-i, 50-c, 70-b, 67-f,</p>

b) PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach”,

Omawiany obszar chroniony znajduje się w południowej części Puszczy Rzepińskiej, na południe od miejscowości Koryta. Zlokalizowany jest na terenie powiatu sulęcińskiego, gminy Torzym i Nadleśnictwa Torzym (Leśnictwa: Korytno, Drzewce). Powierzchnia PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” zgodnie z SDF wynosi 1 630,39 ha.

Obszar Natura 2000 PLH080011 „Stara Dąbrowa w Korytach” zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33 str. 146).

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Torzym, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 1 014,72 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa - 1 020,72 ha).

Obszar PLH080042 „Stara Dąbrowa w Korytach” obejmuje zwarty fragment Puszczy Lubuskiej, zwanej również Puszczą Rzepińską.

Od południa graniczy z obszarem Natura 2000 „Dolina Pliszki” i poprzez nią łączy się z obszarem Natura 2000 „Lasy Dobrosułowskie”, stanowiąc istotny element w sieci korytarzy ekologicznych w Polsce zachodniej. O wartości obszaru stanowi przede wszystkim obecność cennych starych drzewostanów dębowych z rzadkimi gatunkami chrząszczy ksylofagicznych (w tym jelonka rogacza *Lucanus cervus*).

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 4 typów siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Stara Dąbrowa w Korytach”.

Plan zadań ochronnych

Plan zadań ochronnych zatwierdzony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stara Dąbrowa PLH080042 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2021 r., poz. 462].

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
B1	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębne siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze wdrażania z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach kłęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi, z zastrzeżeniem pozostawienia pozyskanego drewna na powierzchni na której dokonano wycinki lub w jego sąsiedztwie. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 258-a, 294-h, 283-l, 284-c, 284-h
B2	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawiania w drzewostanach użytkowanych rębnie, fragmentów drzewostanów w formie grup i/lub kęp zajmujących od 15 do 20% powierzchni drzewostanu do naturalnego rozpadu (nie dotyczy bloków upraw pochodnych). W sytuacjach kłęskowych oraz w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi dopuszcza się wycinkę drzew. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 270-b, 270-c, 258-f, 236-d,
B3	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea roboripetraeae</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawiania we wskazanym obszarze wdrażania drzew biocenotycznych w tym wywrotów i złomów z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach kłęskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi.	279-c, 279-d, 296-b, 296-g, 296-k, 296-l, 296-o, 297-j, 297-k, 297-l, 298-b, 298-d, 298-f, 298-g, 298-h, 325-d, 325-h, 215-b, 216-c, 216-d, 234-d, 234-i, 235-b, 235-h, 235-j, 235-k, 236-b, 236-c, 237-a, 237-h, 255-g, 255-h, 255-j, 255-k, 255-l, 255-o, 256-b, 256-c, 256-d, 258-c, 258-d, 258-f, 266-d, 266-j, 268-a,

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
		Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	269-a, 269-b, 269-c, 269-d, 270-a, 270-b, 270-c, 272-d, 272-h, 272-j, 278-k, 279-d, 280-b, 280-c, 280-d, 280-f, 280-h, 281-b, 282-d, 282-f, 282-g, 283-h, 285-a, 285-b, 285-c, 285-f, 289-d, 290-j, 290-p, 291-f, 291-g, 291-k, 291-l, 292-b, 292-d, 292-j, 293-a, 293-c, 293-f, 293-m, 293-n, 294-a, 294-b, 294-c, 294-d, 294-f, 294-g, 294-h, 294-i, 295-a, 295-b, 295-c, 295-d, 295-f, 295-g, 295-h, 296-a, 296-b, 296-c, 296-d, 296-f, 296-g, 297-a, 297-b, 299-b
B4	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie preferowania naturalnego odnowienia drzewostanu i ograniczenia do minimum podsadzeń buka zwyczajnego (<i>Fagus sylvatica</i>) we wskazanym obszarze wdrażania. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 279-c, 279-d, 296-k, 296-o, 215-b, 216-c, 216-d, 234-d, 234-i, 235-b, 235-h, 235-j, 236-b, 236-c, 237-a, 237-h, 255-g, 255-h, 255-j, 255-k, 255-l, 255-o, 256-a, 256-b, 256-c, 256-d, 258-c, 258-d, 258-f, 266-d, 266-j, 268-a, 269-a, 269-b, 269-d, 270-a, 270-b, 270-c, 272-d, 279-d, 280-d, 280-h, 281-b, 282-d, 285-b, 291-f, 291-g, 292-d, 292-j, 293-a, 293-f, 293-m, 293-n, 294-a, 294-b, 294-c, 294-d, 294-f, 294-g, 294-i, 295-a, 295-b, 295-c, 295-f, 295-h, 296-a, 296-c, 296-d, 296-g, 297-a, 297-b, 299-b
B5	1083 Jelonek rogacz (<i>Lucanus cervus</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawienia do naturalnego rozpadu wszystkich dębów o pierśnicy powyżej 100 cm we wskazanym obszarze wdrażania, z wyjątkiem dopuszczenia możliwości wycinki drzew w sytuacjach kłeskowych, w przypadkach zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi. Działanie ciągle realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 236, 258, 294, 292

c) PLH080073 „Rynna Jezior Torzyskich”

Powierzchnia PLH080073 „Rynna Jezior Torzyskich” zgodnie z SDF wynosi 306,13 ha. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Torzym, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 119,35 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa - 306,14 ha).

Obszar PLH080073 „Rynna Jezior Torzyskich” stanowi rynną polodowcową długości 10 km wypełnioną ciągiem jezior, torfowisk i lasów. Jeziora omawianego obszaru należą do najczystszych i najcenniejszych przyrodniczo w województwie lubuskim. Występujące w rejonie jeziora Dzikiego torfowisko przejściowe należy do jednych z cenniejszych w województwie. Jezioro Jasne oraz Dzikie charakteryzują się występowaniem m.in. szuwarów kłociowych. Odslonięte brzegi jeziora Dzikiego zasiedlane są przez rzadkiego torfowca *Sphagnum unundatum*. W jeziorze Jasnym stwierdzono występowanie rzadkiej w skali województwa jezierzyny morskiej *Najas marina*. Pod względem różnorodności gatunków i zespołów ramienic jezioro Jasne należy do najcenniejszych w województwie lubuskim.

W okolicach miejscowości Garbicz znajdują się skupienia starych dębów i lip z rzadkimi gatunkami chrząszczy: jelonkiem rogaczem *Lucanus cervus* i pachnicą dębową *Osmoderma eremita*. „Rynna Jezior Torzyskich” stanowi również miejsce lęgów takich gatunków ptaków, jak: żuraw *Grus grus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, gągoł *Bucephala clangula*, zimorodek *Alcedo atthis*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, wodnik *Rallus aquaticus* oraz stanowi ważny obszar żerowania bielika *Haliaeetus albicilla*.

Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 5 typów siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Rynna jezior Torzyskich”.

W granicach obszaru dominuje siedlisko przyrodnicze 3140 – twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne w podwodnymi łąkami ramienicowymi, zajmujące łącznie 104,38 ha. Oprócz jezior ramienicowych znajdują się tutaj naturalne jeziora eutroficzne, łągi i grądy, kwaśne buczyny, kwaśne dąbrowy bory bagienne oraz torfowiska przejściowe.

Plan Zadań Ochronnych:

Obszar Natura 2000 „Rynna Jezior Torzymskich” nie posiada opracowanego Planu Zadań Ochronnych.

d) PLH080011 „Dolina Pliszki”

Obszar Natura 2000 PLH080011 „Dolina Pliszki” zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 (Dz. U. Woj. Lubuskiego z dnia 20.01.2014 r., poz. 184) i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 października 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2016r. Poz. 1985]. Pozostałe akty prawne: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011) (Dz.U. 2021 poz. 2082).

Obszar obejmuje powierzchnię 5 033,9 ha. Rzeka Pliszka jest prawym dopływem Odry, do której wpada w okolicach miejscowości Urad. Powierzchnia dorzecza Pliszki wynosi 414,7 km², a długość rzeki – 63,9 km. Rzeka wypływa z jeziora Malcz Południowy na wysokości 101,3 m n.p.m., a wpada do rzeki Odry na wysokości 24,5 m n.p.m.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Pliszki” zlokalizowane są grunty 3 Leśnictwa Nadleśnictwa Torzym: Drzewce, Dębrznica, Gądków. Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Torzym, położonych w granicach przedmiotowego SOO wynosi 1 309,99 ha (w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa - 1 625,41 ha).

Plan Zadań Ochronnych:

Plan zadań ochronnych zatwierdzony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dz. U. Woj. Lubuskiego z 2014 r., poz. 184]. Następnie plan zadań ochronnych został zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 października 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pliszki PLH080011 [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2016r. Poz. 1985]. Planując gospodarkę leśną na terenie Nadleśnictwa Torzym uwzględniono zapisy zawarte w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Dolina Pliszki” dotyczące zachowania właściwego stanu ochrony wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa przedmiotów ochrony.

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
A1	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Budowa zastawki piętrzącej na urządzeniu melioracji wodnej (rowie ziemnym) wraz z zapewnieniem konserwacji lub remontu urządzenia w celu utrzymania jego funkcjonalności. Zadanie budowy zastawki zostało wykonane na podstawie umowy z RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim	adres leśny: 225,254 (rów ziemny na pograniczu oddziałów, drenujący torfowisko zlokalizowane w wydzieleniu: 225-I
A5	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze łąk,	Usunięcie pojedynczych nalotów drzew i krzewów oraz ich skupisk z powierzchni siedliska przyrodniczego wraz z usunięciem biomasy poza powierzchnię torfowisk.	adres leśny: 329-i

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
	turzcówisk i mechowisk	Zadanie należy wykonać w pierwszych dwóch latach obowiązywania plany zadań ochronnych, a następnie powtórzyć w zależności od potrzeb.	
B4	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębne i trzebieży, drzewostanów zlokalizowanych we wskazanym obszarze wdrażania. Zadanie należy realizować od pierwszego roku obowiązywania planu zadań ochronnych, do końca jego obowiązywania.	adres leśny: 225-k, 225-j, 225-o, 225-p, 226-o, 226-m, 226-l, 254-c
B6	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębne siedlisk przyrodniczych we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 296-b
B9	9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robur-petraeae</i>)	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawiania w drzewostanach użytkowanych rębnie, drzewostanu w formie biogrup, zajmujących co najmniej 10% powierzchni i zawierających przynajmniej 10% miąższości z chwili rozpoczęcia cięć rębnych, do naturalnej śmierci i rozpadu. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 316-l, 317-l, 317-m, 317-n, 317-o, 326-c, 326-f, 309-n, 309-x
B10	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie wyłączenia z użytkowania rębne siedlisk przyrodniczych (z wyjątkiem pozyskania związanego z realizacją zbioru nasion z drzewostanów nasiennych) we wskazanym obszarze wdrażania. Dopuszcza się także w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludzi, wycinkę pojedynczych drzew, z pozostawieniem drewna na powierzchni na której ścięto drzewo. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 330-j, 327-d, 317-r, 223 -g, 275 -f, 277 -n, 278 -j, 278 -t, 294 -i, 295 -d, 295 -h, 309 -j, 309 -l, 309 -z, 310 -b, 310 -j, 311 -c, 311 -d, 312 -h, 312 -j, 143 -f, 143 -i, 143 -m, 144 -g, 169 -h, 170 -a, 170 -b, 170 -h, 170 -n, 170 -o, 192 -i, 205 -j, 205 -l, 206 -f, 225 -m, 226 -b, 227 -b, 227 -r, 230 -b, 230 -k, 231 -a, 231 -b, 231 -h, 231 -z, 232 -r, 256 -d, 256 -j, 256 -o, 256 -r, 257 -b, 257 -h, 257 -k
B11	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie pozostawiania w drzewostanach użytkowanych rębnie, drzewostanu w formie biogrup, zajmujących co najmniej 5% powierzchni i zawierających przynajmniej 5% miąższości z chwili rozpoczęcia cięć rębnych, do naturalnej śmierci i rozpadu. Działanie ciągłe realizowane w całym okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	adres leśny: 325-n, 326-n, 326-s, 326-t, 326-ax, 326-bx, 328-h, 329-i, 330-d, 331 -f, 277 -l, 277 -p, 309 -y, 312 -g, 312 -k, 204 -p, 227 -c, 229 -i, 229 -j, 257 -a, 257 -f
B12	1014 Poczwarówka wązka (<i>Vertigo angustior</i>) 1016 Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru, poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zbiorowisk roślinnych we wskazanych obszarach wdrażania. <u>Działanie fakultatywne:</u> Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę torfowisk. Termin koszenia nie wcześniej niż 15 sierpnia do dnia 30 września, kosić corocznie nie więcej niż 20% powierzchni siedliska, przy czym każdego roku powinno to dotyczyć innej powierzchni. Pozyskaną biomasa należy usunąć poza zasięg torfowiska.	adres leśny: 328-h, 329-i, 331-f (część wydzielenia stanowiąca siedlisko gatunku)

Nr zadania	Przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	Opis zadania ochronnego	Obszar wdrażania
		Zadanie należy realizować od drugiego roku obowiązywania planu zadań ochronnych, do końca jego obowiązywania.	

- Obszary Chronionego Krajobrazu**

Obszary chronionego krajobrazu obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych w układzie przestrzennym danego województwa. Obszary chronionego krajobrazu na terenie Nadleśnictwa Torzym powstały w celu czynnej ochrony ekosystemów, która realizowana jest w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej oraz polega na zachowaniu krajobrazu kompleksu leśnego oraz dolin rzecznych.

- OChK "Dolina Ilanki"

Obszar został wyznaczony rozporządzeniem Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2003 r. Nr 47, poz. 820), rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 9 poz. 172, ze zm.). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr XXIII/295/16 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Dolina Ilanki".

Celem ochrony w obszarze jest zachowanie wartości przyrodniczych, rekreacyjnych i historycznych Puszczy Rzepińskiej. Najcenniejszymi obiektami wchodzącymi w skład obszaru są siedliska przyrodnicze, chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów oraz stanowiska archeologiczne.

Zestawienie powierzchni OChK „Dolina Ilanki” na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Torzym

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Pow. wyd. [ha]	Pow. w zasięgu teryt. [ha]
OBREB TORZYM			
Przęsłice	31g-h; 32d-i; 33c,f-l; 34b-h; 35a-d; 39j; 40f-i; 41b-g; 42b-h; 43a-i; 44a-l; 45a-h; 46a-m; 47a-p; 48a-g; 49a-j; 50a-g; 51a-t; 53a-h; 54a-n; 55a-l; 56a-l; 57a-f; 58a-f; 59a-b; 60d-m; 61a-n; 62a-j; 63a-n; 65a-j; 66a-n; 68a-g; 69a-h; 70a-i; 72a-i; 73a-l; 74a-i	831,79	891,29
	Obiekty liniowe	23,80	-
RAZEM OBREB TORZYM		855,59	891,29
OBREB WYSTOK			
Bobrowka	53a-b; 54a-i; 55a-i; 56a-r; 57a-l; 58a-k; 59a-f; 60d-g; 61c,f; 62a-n; 63a-k; 64a-i; 65a-f; 66a-m; 67a-h; 68a-h; 69a-g; 70a-i; 71a-d	372,64	451,99
	Obiekty liniowe	12,94	-
Pniów	72a-m; 73a-o; 74a-s; 75a-n; 76a-p; 77a-o; 78a-k; 79a-t; 80a-z; 81a-t; 82a-p; 83a-s; 84a-n; 85a-x; 86a-o; 87a-n; 88a-l; 89a-l; 90a-t; 90Aa-g; 91a-w; 92a-y; 93a-i; 93Aa-f; 94a-j; 96a-m; 96Aa-o; 97a-n; 97Aa-i; 97Ba-k; 97Ca-m; 98a-n; 99a-i; 100a-i; 101a-h; 127a-i	855,13	1031,59
	Obiekty liniowe	26,39	-
Tarnawa	120a-j; 121a-o; 122a-l; 123a-n; 124a-l; 125a-m; 126a-k; 128a-g; 129a-n; 130a-f; 131a-t; 132a-d; 133a-j; 134a-h; 135a-m; 136a-k; 137a-l; 138a-x; 139a-t; 140a-i; 141a-h; 142a-h; 143a-f; 144a-f; 145a-g; 151a-l; 152a-p; 153a-j	618,53	797,46
	Obiekty liniowe	17,73	-
RAZEM OBREB WYSTOK		1 903,36	2 281,04
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO TORZYM		2 758,95	3 172,33

- OChK "Puszcza nad Pliszką "

Obszar został wyznaczony rozporządzeniem nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego, rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urzędowy Woj. Lubuskiego Nr 9 poz. 172, ze zm.). Obecnie

obowiązującym aktem prawnym jest uchwała nr V/76/19 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu o nazwie "Puszcza nad Pliszką".

Celem ochrony w obszarze jest zachowanie wartości przyrodniczych, rekreacyjnych i historycznych Puszczy Lubuskiej. Najcenniejszymi obiektami tego obszaru są siedliska przyrodnicze, użytki ekologiczne, chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, stanowiska archeologiczne oraz obiekty kulturowe (grodziska, cmentarzyska, średniowieczne osady, kamienne kościoły).

Zestawienie powierzchni OChK „Puszcza nad Pliszką” na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Torzym:

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Pow. wydz. [ha]	Pow. w zasięgu teryt. [ha]
OBRĘB GĄDKÓW WIELKI			
Środkowo	17a-m; 18-p; 19a-j; 20a-h; 21a-n; 22a-h; 27a-n; 28a-p; 29a-g; 30a-j; 31a-h; 32a-k; 33a-l; 34a-l; 35a-k; 36a-k; 37a-k; 39a-i; 40a-l; 41a-k; 42a-h; 43a-i; 44a-g; 45a-k; 46a-j; 47a-h; 48a-i; 49a-m; 50a-k; 51a-j; 52a-h; 53a-g; 54a-h; 55a-k; 56a-l; 57a-m; 58a-i; 59a-h; 60a-j; 61a-n; 62a-h; 63a-k; 64a-m; 65a-m; 66a-l; 67a-m; 68a-h; 69a-f; 70a-g; 71a-h; 72a-m; 73a-j; 74a-j; 75a-i; 76a-l; 77a-n; 78a-o; 79a-n; 80a-p; 81a-c; 82a-f; 83a-h; 84a-f; 85a-i; 86a-j; 87a-g; 88a-k; 89a-k; 90a-r; 91a-h; 92a-i; 93a-k; 94a-j; 95a-j	1 759,75	2 124,48
	Obiekty liniowe	60,29	-
Drzewce	207a-g; 207Aa-m; 207Ba-d; 207Ca-h; 207Da-d; 208a-g; 209a-i; 210a-h; 211a-h; 212a-h; 213a-h; 214a-i; 233a-n; 234a-c; 235a-f; 236a-g; 237a, 238a-h; 239a-i; 240a-k; 241a-r; 242a-r; 243a-k; 258a-p; 259a-h; 260a-i; 261a-r; 262a-j; 263a-h; 264a-c; 265a-i; 266a-l; 267a-o; 268a-l; 269a-m; 270a-w; 279a-d; 280a-i; 281a-f; 282a-f; 283a-c; 284a-b; 285a-g; 286a-j; 287a-h; 288a-i; 289a-n; 290a-p; 291a-k; 296a-o; 297a-o; 298a-h; 299a-j; 300a-h; 301a-h; 302a-f; 303a, 304a-j; 305a-o; 306a-o; 307a-f; 308a-h; 313a-f; 314a-k; 315a-l; 316a-l; 317a-r; 318a-l; 319a-o; 320a-r; 321a-j; 322a-r; 323a-n; 324a-l; 325a-o; 326a-bx; 327a-j; 328a-h; 329a-i; 330a-j; 331a-h	1 894,92	2 131,38
	Obiekty liniowe	66,20	-
Dębrznica	124a-h; 125a-l; 126a-g; 127a-g; 128a-h; 129a-h; 130a-j; 131a-k; 132a-h; 133a-n; 134a-j; 135a-j; 149a-k; 150a-k; 151a-f; 152a-h; 153a-g; 154a-m; 155a-l; 156a-h; 157a-j; 158a-p; 159a-c,g,j,m-n; 176a-j; 177a-f; 178a-m; 179a-r; 180a-n; 181a-j; 182a-l; 183a-h; 184a-n; 185a-m; 193a-l; 194a-m; 195a-r,t-z; 196a-l; 197a-m; 198a-y; 199a-k; 200a-h; 215a-l; 216a-i; 217a-l; 218a-o; 219a-k; 220a-w; 221a-l; 222a-r; 223a-z; 224a-s; 244a-l; 245a-k; 246a-m; 247a-m; 248a-t; 249a-s; 250a-o; 251a-l; 252a-k; 253a-p; 271a-s; 272a-o; 273a-l; 274a-l; 275a-p; 276a-r; 277a-p; 278a-t; 292a-l; 293a-n; 294a-j; 295a-k; 309a-z; 310a-k; 311a-f; 312a-l	1 911,69	2 123,53
	Obiekty liniowe	79,43	-
Gądków	102a-f; 103a-g; 104a-m; 105a-i; 106a-g; 108a-m; 109a-t; 110a-h; 111a-l; 112g-k; 113a-o; 114a-j; 115a-g; 116a-g; 119f-i; 120b-c; 121a-f; 122a-h; 123a-f; 136n-p; 139a-l; 140a-k; 141a-f; 142a-p; 143a-n; 144a-i; 145a-g; 146a-g; 147a-f; 148a-g; 160a-f; 161a-j; 162a-l; 163a-l; 164a-x; 165a-n; 166a-h; 167a-j; 168a-f; 169a-l; 170a-o; 171a-h; 172a-f; 173a-c; 174a-g; 175a-h; 186a-z; 187a-t; 188a-l; 189a-r; 190a-m; 191a-l; 192a-l; 201a-m; 202a-p; 203a-g; 204a-w; 205a-o; 206a-g; 225a-r; 226a-r; 227a-x; 228a-r; 229a-j; 230a-l; 231a-z; 232a-s; 254a-o; 255a-n; 256a-r; 257a-k	1 598,17	2 025,69
	Obiekty liniowe	67,56	-
RAZEM OBRĘB GĄDKÓW		7 438,05	8 405,08
OBRĘB TORZYM			
Korytno	286b-d; 287d-k; 288h-i; 289i	30,43	32,18
	Obiekty liniowe	1,18	-
Torzym	134l,s; 135c-d,i,k,r-x; 136a-l; 137a-k; 138a-h; 139a-j; 139Aa-o; 140a-m; 141a-k; 142a-g; 143a-i; 149f-g,i-j,m-o; 150a-j; 151a-k; 152a-g; 153a-i; 154a-j; 155a-l; 159a-k; 160h-k; 161c-s; 162a-i; 163a-f; 164a-j; 165a-d; 166a-f; 167a-d; 179a-j; 180a-h; 181a-i; 182a-m; 183a-o; 184a-k; 185a-l; 186a-f; 187a-g; 188a-k; 203a-o; 204a-n; 205a-g; 206a-f; 207a-j; 208a-l; 209a-h; 210a-k; 211a-m; 212a-k; 222a-o; 223a-j; 224a-l; 225a-ji 226a-i; 227a-d; 228a-b; 229a-h; 230a-c; 231a-d; 232a-n; 240a-h; 241a-m; 242a-h; 243a-i; 244a-g; 245a-p; 246a-g; 247a-d; 248a-l; 249a-j; 250a-m; 251a-h	1 648,51	1 767,78
	Obiekty liniowe	55,05	-
RAZEM OBRĘB TORZYM		1 735,17	1 799,96
OBRĘB WYSTOK			
Pniów	255a-h; 256a-j; 257a-m; 258a-y; 259a-r; 260a-b; 261a-b,f; 262a-l; 263a-t; 264a-o; 265a-m; 266i,m-p; 267a-j; 268a-h; 269a-k; 270a-m; 271a-i; 272a-g; 273a-d; 274a-n	456,56	716,47

Leśnictwo	Oddział i pododdział	Pow. wydz. [ha]	Pow. w zasięgu teryt. [ha]
	Obiekty liniowe	17,37	-
Mierczany	201a-l; 250c-g; 251b-l; 252h,j-n	52,95	129,63
	Obiekty liniowe	1,40	-
RAZEM OBREB WYSTOK		528,28	846,10
OGÓLEM NADLEŚNICTWO TORZYM		9 701,46	11 051,14

- **Użytki ekologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa Torzym obecnie zlokalizowanych jest trzynaście użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 167,35 ha

Nr. Rej.	Akt prawny	Lokalizacja		Pow. [ha]	Nazwa obiektu
		oddz.	leśnictwo		
-	R. W. L. Nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554), aktualizacja: Uchwała Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.26.11.2009 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 6 poz. 67)	275i,j,n; 276f,j,r; 277o,l,p; 295f; 312g,k	Dębrznica	70,17	Futory
-	R. W. L. Nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554), aktualizacja: Uchwała Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.26.11.2009 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 6 poz. 67)	328h; 329i; 330h, i	Drzewce	12,06	Grzęzawisko
-	R. W. L. Nr 5 z 2002r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554) Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.26.11.2009 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 6 poz. 67)	228n; 229d,j; 254l; 255i,m; 256j,l,r; 257f,h	Gądków	29,29	Łabędzie gniazdo
	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	225l; 226n	Gądków	7,44	Mszar z bagnem
-	R.W.L. Nr 5 z 2002r. (Dz.U.Woj.Lub. Nr 44, poz. 554), aktualizacja: uchwała Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 26.11.2009r. (Dz.U.Woj.Lub.Nr 6 poz. 67)	330d; 331f	Drzewce	6,42	Wiktorówka
RAZEM OBREB GĄDKÓW WIELKI				125,38	
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	195i, j	Korytno	4,22	Bagno przy parkingu
-	R. W. L. Nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554), aktualizacja: Uchwała Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.26.11.2009r. [Dz. U. Woj. Lub. Nr 6 poz. 67)	150h; 161r; 162h; 163b	Torzym	11,01	Dzikowiska
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn. 25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	97l	Grabów	1,51	Grabówka
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn. 25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	158g	Grabów	1,60	Mszar wełniankowy
RAZEM OBREB TORZYM				18,34	
-	R. W. L. Nr 5 z 2002 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554), aktualizacja: Uchwała Nr XXXI/215/09 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.26.11.2009 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 6 poz. 67)	65c; 66c,f,l; 67h; 68f,h	Bobrówka	18,03	Bielickie gniazdo
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	266p; 271b	Pniów	2,45	Modrzewnica

Nr. Rej.	Akt prawny	Lokalizacja		Pow. [ha]	Nazwa obiektu
		oddz.	leśnictwo		
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	85r	Pniów	0,46	Mszar mszaki
-	Uchwała Nr XXXIV/232/10 Rady Miejskiej w Torzymiu z dn.25.03.2010 r. (Dz. U. Woj. Lub. Nr 42 poz. 617)	108m	Pniów	2,69	Poręby
RAZEM OBREB WYSTOK				23,63	
OGÓLEM NADLEŚNICTWO TORZYM				167,35	

- **Pomniki przyrody**

Wykaz istniejących pomników przyrody na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Torzym przedstawia poniższa tabela:

Lp	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Obw. [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny*	Opis pomnika
		Oddz.	gmina leśnictwo					
1	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	17c	Torzym Środkowo	Sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i> Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	209	28	3	skupienie 3 drzew - zrosnięte 2 buki zwyczajne i 1 sosna pospolita, obecnie tylko sosna i jeden buk ułamany na wys. ok. 1 m, brak śladu po drugim buku
2	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	17i	Torzym Środkowo	Grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>	217	23	3	w bardzo dobrym stanie
3	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	398	30	3	w bardzo dobrym stanie
4	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	18a	Torzym Środkowo	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	348	28	3	w bardzo dobrym stanie
5	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440	25	2	dwa z pięciu konarów obumierające
6	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	340	34	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
7	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie		Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	375	25	3	drzewo w bardzo dobrym stanie

Lp	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Obw. [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny*	Opis pomnika
		Oddz.	gmina leśnictwo					
	ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)							wg aktu prawnego głóg jednoszyjkowy <i>Crataegus monogyna</i>
8	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Grab pospolity <i>Carpinus betulus</i>	355	18	1	obumierający, brak jednego z trzech głównych konarów
9	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	18i	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	395	6	0	złamany na wysokości 6m, całkowicie obumarły
10	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	351	29	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
11	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	540	32	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
12	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	21g**	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	450	26	3	pomnik w rzeczywistości składa się z 7 pni o obwodach od 150 do 240 cm drzewo w dobrej kondycji
13	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	21i	Torzym Środkowo	Cypryśnik błotny <i>Taxodium distichum</i>	294	20	3	skupienie 2 drzew – brak drugiego obiektu z grupy istniejące drzewo w bardzo dobrej kondycji, odłamany jeden konar
14	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	37a	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	405	29	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
15	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	37d	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	379	29	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
16	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym.	49a	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	373	28	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji

Lp	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Obw. [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny*	Opis pomnika
		Oddz.	gmina leśnictwo					
	(Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)							
17	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	70d	Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	306	30	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
18	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Środkowo	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	360	30	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
19	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	72k***	Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	451	25	2	środek pnia prawdopodobnie częściowo obumarły, poza tym drzewo w dobrej kondycji
20	Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 850 z dn. 5.06.2006 r.)	72l****	Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	370	25	-	drzewo w bardzo dobrej kondycji
21	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	76h	Torzym Środkowo	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	281	28	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
22	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	90p	Torzym Środkowo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	430	30	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
23	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	220i	Torzym Dębrznica	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	375	27	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
24	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	117b	Torzym Gądków	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	440	26	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
25	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym (Dz.U.Woj.Lub. Nr 66 poz. 908)	239a	Torzym Korytno	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	450	25	-	drzewo zasiedlone przez ksylofagi
26	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	285c	Torzym Korytno	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	380	28	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji

Lp	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Obw. [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny*	Opis pomnika
		Oddz.	gmina leśnictwo					
27	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Korytno	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	390	36	3	drzewo w bardzo dobrym stanie
28	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Korytno	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	324	31	3	drzewo w bardzo dobrym stanie
29	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	290p	Torzym Korytno	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	453	35	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
30	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym (Dz.U.Woj.Lub. Nr 66 poz. 908)	294i	Torzym Korytno	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	352	35	-	stan dobry
31	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	296f	Torzym Korytno	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	304	34	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
32	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Korytno	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	343	29	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
33	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)		Torzym Korytno	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	361	32	3	drzewo w bardzo dobrej kondycji
34	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	28j	Torzym Bobrówka	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	341	28	3	drzewo z 2 pni rozgałęziających się na wysokości 0,3 m
35	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	40j	Torzym Bobrówka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	531	30	3	drzewo w dobrym stanie, nieliczne odłamane gałęzie
36	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	42o	Torzym Bobrówka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	430	29	1	w środku spróchniały, ale w całości dobrej kondycji
37	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28	259k	Torzym Pniów	Buk zwyczajny	391	35	0	skupienie 2 drzew

Lp	Obowiązujący akt prawny	Położenie		Gat.	Obw. [cm]	Wys. [m]	Stan zdrowotny*	Opis pomnika
		Oddz.	gmina leśnictwo					
	kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)			<i>Fagus sylvatica</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	283	35	0	drzewa w bardzo dobrej kondycji w rejestrze pod nazwą „Garbickie Okazy”
38	1: Decyzja Nr 560 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z dnia 27 grudnia 1983 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody.2: Rozporządzenie Nr 50 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. (Dz. Urz. WRN w Zielonej Górze Nr 3 z 1984 r. Ogłoszenie Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Urzędu Wojewódzkiego w Zielonej Górze z dn. 24 stycznia 1984 r.)		Torzym Pniów	Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	373 370 449 342 430 577	30 30 35 25 31 33	1 0 2 1 2 2	skupienie 6 drzew
39	Uchwała Nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 66 poz. 908 z 9.07.2010 r.)	264c	Torzym Pniów	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	373	31	3	w bardzo dobrym stanie na wysokości 0,7 m dzieli się na 2 pnie

* Stan zdrowotny pomników przyrody:

0 = drzewo martwe, brak jakichkolwiek oznak czynności życiowych;

1 = zły, drzewo zamierające, żywotność mała;

2 = dostateczny, żywotność dostateczna bez wyraźnych oznak zamierania;

3 = dobry lub bardzo dobry, żywotność dobra lub bardzo dobra.

** Pomnik na gruncie obcym, *** Pomnik na gruncie obcym, **** Prawidłowa lokalizacja oddz. 71a

Nadleśnictwo Torzym pismami z dnia 14.06.2018r. zn. spr. ZGO.7212.4.1.2018JP oraz z dnia 09.02.2022r. ZG-OP.7212.6.2022 wystosowało prośbę w sprawie aktualizacji danych w Uchwale nr XXXV/240/2010 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 28 kwietnia 2010r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Torzym.

Ponadto pismem z dnia 09.02.2022r., zn. spr. ZG-OP.7212.7.2022, zawnioskowało, na podstawie art. 44 ustawy o ochronie przyrody oraz w oparciu o Program Ochrony Przyrody na lata 2016-2025, do Rady Miejskiej w Torzymiu z prośbą o ustanowienie pomnika przyrody – głazu narzutowego w Leśnictwie Przęślice w oddz. 29k (dz. ew. 7029 obr. ew. Przęślice) o obwodzie 725 cm i wysokości 73 cm.

- **Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego i obiekty archeologiczne**

Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są dwa obiekty archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

- **Grodzisko wczesnośredniowieczne**

Obiekt „Garbicz, st. 1” wpisany do rejestru zabytków archeologicznych pod numerem: 34 decyzją WKZ z dn. 10.03.1966 r. (zaktualizowany zawiadomieniem WKZ L-36/C z dn. 15.03.2004 r.). Zlokalizowany w Obrębie leśnym Gądków Wielki, Leśnictwie Środkowo, oddz. 28f.

Grodzisko stanowi zabytek archeologiczny o dużej wartości poznawczej. Obiekt obejmuje pozostałości grodu z okresu wczesnego średniowiecza, tj. z okresu ok. VII-VIII w. Od strony południowej i północnej do czasów obecnych zachowały się wały zewnętrzne o wysokości 4 m oraz fosa. Odnaleziono tu 15 fragmentów ceramiki.

- **Grodzisko średniowieczne**

Stanowisko archeologiczne Torzym 1 (AZP 53-10/1) zostało wpisane do rejestru L-99/C przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Decyzją z dnia 29.12.2020r. zn. spr. ZA.5132.18.2020 (11). Grodzisko zlokalizowane jest w obrębie leśnym Torzym, leśnictwie Przęślice w oddz.74d, na działkach ewidencyjnych nr 7123/3 i 7117, obr. Kownaty, gmina Torzym, powiat Sulęciński i zajmuje łączną powierzchnię 2,63 ha. Zabytek archeologiczny składa się z nadziemnych i podziemnych nawarstwień kulturowych, obiektów oraz ruchomych zabytków archeologicznych, przedstawia znaczne wartości kulturowe. Obiekt został założony na planie wydłużonego owalu. Grodzisko posiada minimum dwie fazy użytkowania. Okres starszy to lata 600-800. Na podstawie badań wykopaliskowych, znajduwanego na powierzchni stanowiska materiału ceramicznego oraz źródeł pisanych należy przyjąć, że obecną formę, grodzisko przyjęło w okresie późnego średniowiecza. Takie datowanie potwierdzają informacje historyczne zebrane przez Hansa Ericha Kubacha, według którego w 1313 r. biskup magdeburski Konrad von Sternberg miał wznieść zamek.

• **Pozostałe stanowiska archeologiczne na gruntach Nadleśnictwa Torzym**

W oparciu o dane z Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP), na gruntach Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są 23 znane stanowiska archeologiczne.

Wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Torzym:

Leśnictwo	Oddz. wydz.	Lokalizacja	Nr AZP/ Nr stan.	Opis stanowiska	Wartość poznawcza stanowiska
OBREB GĄDKÓW WIELKI					
Środkowo	28 f	w cz. C	54-09/1	Grodzisko wczesnośredniowieczne. Znaleźiska - 15 fragmentów ceramiki. Stanowisko o powierzchni < 1ha.	Duża wartość poznawcza
	95 d	w cz. C	55-09/12	Dziegciarnia z XV w. (okres późnego średniowiecza). Znaleźiska - fragmenty ceramiki.	bd
Dębrznica	220 r	w cz. NE	55-10/5	Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu (kultura łużycka). Znaleźiska – wczesnołużycka ceramika guzowa.	bd
	221 d	w cz. NW	55-10/1	Na obszarze odnaleziono ślady osadnictwa z okresu starożytności (znalezisko – 1 fragment ceramiki), z okresu wczesnego (znalezisko – 2 fragmenty ceramiki) oraz późnego średniowiecza (znalezisko – 8 fragmentów ceramiki). Stanowisko o powierzchni <0,5 ha.	Mała wartość poznawcza
	253 b	w cz. E	55-10/4	Na obszarze odnaleziono punkt osadniczy z epoki kamienia, okresu paleolitu schyłkowego (znalezisko – 14 wiórków i odłupków krzemiennych) oraz osadę produkcyjną z przełomu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego (znalezisko – fragment ceramiki, łupka żelazna, 2 żuźle). Stanowisko o powierzchni < 0,5 ha.	Średnia wartość poznawcza
Gądków	168 b	w cz. C	56-09/2	Pole kurhanów z epoki brązu, okresu kultury łużyckiej.	Duża wartość poznawcza
	169 i	w cz. NE	56-09/1	Na obszarze odnaleziono 2 osady z okresu wczesnego średniowiecza. Znaleźiska – fragmenty ceramiki, przepalone kamienie, węgle drzewne. Stanowisko o powierzchni <1 ha.	Duża wartość poznawcza
OBREB TORZYM					
Przęślice	23 c	w cz. S	52-10/5	Ślady osadnicze z okresu późnego średniowiecza/nowożytności. Znaleźiska – 9 fragmentów ceramiki. Stanowisko o powierzchni <0,5 ha	Mała wartość poznawcza
	70 h	w cz. N	53-10/4	Stara droga do grodziska wczesnośredniowiecznego o szerokości ok. 2m, uchwytna na długości ok. 1100 m.	Średnia wartość poznawcza
	74 d	w cz. C	53-10/1	Ślady osadnicze z okresu wczesnego średniowiecza (znaleziska- fragmenty ceramiki). Ponadto, na obszarze wyróżniono również grodzisko wczesnośredniowieczne datowane na XIII/XIV w., na terenie którego odnaleziono 48 fragmentów ceramiki oraz 5 kości. Stanowisko o powierzchni <1 ha.	Duża wartość poznawcza
	74 h	w cz. N	53-10/3	Na obszarze odnaleziono cmentarzyska ciałopalne z epoki brązu, okresu kultury łużyckiej (znaleziska – naczynia, fragmenty ceramiki, 4 popielnice twarzowe) oraz cmentarzysko szkieletowe z 2 grobami skrzyniowymi.	bd
Grabów	110 g		53-10/10	Na obszarze odnaleziono pozostałości folwarku z okresu nowożytności.	Średnia wartość poznawcza
OBREB WYSTOK					
Bobrówka	45 c	w cz. S	52-09/25	Znaleźisko – ceramika z okresu późnego średniowiecza.	bd

Leśnictwo	Oddz. wydz.	Lokalizacja	Nr AZP/ Nr stan.	Opis stanowiska	Wartość poznawcza stanowiska
		W cz. S	52-09/23	Cmentarzysko starogermańskie z grobami.	bd
	66 g	w cz. SW	53-09/1	Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu, z okresu kultury łużyckiej. Kurhany o wys. 2 m, średnicy 4-5 m. Pomiedzy kurhanami występują groby płaskie z węglem drzewnym. Cmentarzysko obejmuje także groby popielnicowe pod brukiem kamiennym. Znaleźiska – naczynia, skorupy, brązowy grot strzały.	bd
Pniów	86 b	w cz. E	53-09/7	Cmentarzysko kurhanowe z epoki brązu, okresu kultury łużyckiej. Kurhany wys. 50-7-cm, średnicy 6-10 kroków. Na terenie cmentarzyska wyróżniono groby bez pochówku, groby popielnicowe oraz kręgi kamienne. Znaleźiska – wczesno łużycka ceramika guzowa oraz ceramika typu uradzkiego, brązowe groty strzał, 2 popielnice twarzowe. Stanowisko o powierzchni <1 ha.	Duża wartość poznawcza
	96A f	w cz. SE	53-10/2	Osada z okresu późnego średniowiecza. Obszar w dużej części pod wodą.	bd
	97A a	w cz. E	53-10/8	Pozostałości młyna wodnego z okresu nowożytności. Stanowisko o powierzchni >15 ha.	bd
Tarnawa	165 a	w cz. NE	53-09/10	Ślady osadnictwa z okresu starożytności (znaleźiska – fragmenty ceramiki) oraz okresu późnego średniowiecza (znaleźiska – 7 fragmentów ceramiki). Stanowisko o powierzchni <0,5 ha.	Mała wartość poznawcza
	166 c	w cz. E	53-09/27	Ślady osadnictwa z okresu nowożytności. Stanowisko o powierzchni <0,5 ha.	Mała wartość poznawcza
	175 i	w cz. N	53-08/20	Obozowisko z epoki kamienia, okresu paleolitu schyłkowego. Znaleźiska – 7 krzemieni. Stanowisko o powierzchni <0,5 ha.	Średnia wartość poznawcza
Mierczany	196 n	w cz. SE	54-08/11	Ślady osadnictwa z okresu późnego średniowiecza. Znaleźiska – 9 fragmentów ceramiki. Stanowisko o powierzchni <0,5 ha.	Mała wartość poznawcza

- **Miejsca o charakterze historycznym, drobne zabytki kultury leśnej i technicznej**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym występuje szereg drobnych zabytków kultury i techniki nie wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiących jednak cenne świadectwo historii omawianego terenu.

- **Systemy wodne:** ruiny śluzy wodnej – ruiny przy cieku wodnym Bobrowa Struga, Leśnictwo Bobrówka, wydzielanie 66f w cz. N

- **Ruiny dawnych młynów wodnych** – ruiny zlokalizowane wzdłuż rzeki Ilanki:

na odcinku kilku kilometrów wzdłuż rzeki Ilanki istniały niegdyś 4 młyny wodne oraz mała elektrownia wodna, stanowiąca źródło prądu w sanatorium dla niemieckich żołnierzy. Do dnia dzisiejszego na gruntach Nadleśnictwa zachowały się ruiny następujących obiektów:

-Młyn Dolny (Trzeci) – Leśnictwo Przęślice, wydzielanie 63m

-Młyn Pniów (Czwarty) – Leśnictwo Pniów, wydzielanie 80g

-Ruiny młyna wodnego – Leśnictwo Bobrówka, wydzielanie 56h w cz. W – ruiny zlokalizowane przy bezimiennym cieku wodnym (dopływ rzeki Pliszki):

-Ruiny młyna wodnego – Leśnictwo Dębrznica, wydzielanie 306c w cz. S

- **Zabytkowe nawierzchnie dróg**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym zachowały się odcinki dróg o brukowanych nawierzchniach, których historia sięga XIX w. Drogi te stanowią pozostałości po starych traktach komunikacyjnych i handlowych łączących m.in. ziemie śląskie z Pomorzem i ziemie niemieckie z Wielkopolską.

Dłuższe odcinki dróg o brukowanych nawierzchniach występują na terenie całego Nadleśnictwa, głównie na gruntach innej własności. Na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Torzym, w jego północnej i centralnej części, występują krótkie odcinki kamiennych dróg, stanowiące przede wszystkim dawne umocnienia podjazdów pod wzniesienia.

Wykaz brukowanych dróg przebiegających przez Nadleśnictwo Torzym:

- Leśnictwo Przęślice: odcinki dróg o adresach leśnych: 42~d, 43~d, 44~d,
- Leśnictwo Grabów: odcinek drogi o adresie leśnym:146d,
- Leśnictwo Torzym: odcinek drogi o adresie leśnym:147~c,

- Leśnictwo Bobrówka: odcinki dróg o adresach leśnych: 22~c, 56~f, 57~f, 69~g, 70~c,
- Leśnictwo Tarnawa: odcinki dróg o adresach leśnych: 119~d, 128~a,
- Leśnictwo Mierczany: odcinek drogi o adresie leśnym: 204~f.

- Elementy małej architektury

Na gruntach Nadleśnictwa Torzym zlokalizowana jest zabytkowa dzwonnica drewniana z przełomu XVIII/XIX w., wpisana do rejestru zabytków pod numerem RZD.5130.25.2012(4)LKZ.

- Dawne osady i bunkry

W lasach Nadleśnictwa Torzym zachowały się pozostałości śródleśnych osad wraz z otaczającą je charakterystyczną roślinnością, a także ruiny bunkrów. Wykaz wyróżnionych podczas prac urządzeniowych bunkrów, ruin zabudowań oraz innych pozostałości po śródleśnych osadach, wraz z ich lokalizacją, przedstawiono w tabeli poniżej.

Wykaz ruin dawnych osad i bunkrów na gruntach Nadleśnictwa Torzym:

Leśnictwo	Oddział wydzielenie	Lokalizacja	Obiekt
OBRĘB GĄDKÓW WIELKI			
Środkowo	21h	-	teren dawnej osady
	21i	-	ruiny dawnej osady
	37h	-	ruiny dawnej osady
Drzewce	287f	w cz. N	ruiny dawnej osady
	319l	-	ruiny dawnej osady
	319n	-	ruiny dawnej osady
	327a	w cz. N	ruiny dawnej osady
	327f	w cz. E	ruiny dawnej osady
	328d	w cz. N	ruiny dawnej osady
	329a	-	ruiny dawnej osady
	330c	w cz. C	ruiny dawnej osady
Dębrznica	197l	-	teren dawnej osady
	249f	w K1	ruiny dawnej osady
	253d	w cz. C	ruiny dawnej osady
	271o	w cz. C	teren dawnej osady
	275l	-	ruiny dawnej osady
	275m	w K1	ruiny dawnej osady
	276i	w K1	ruiny dawnej osady
	309a	w lukach	teren dawnej osady
	309f	-	teren dawnej osady
	309g	-	teren dawnej osady
	309h	w cz. E	teren dawnej osady
Gądków	164m	-	ruiny dawnej osady
	165k	-	ruiny dawnej osady
	168b	-	ruiny dawnej osady
	169i	-	ruiny dawnej osady
	170k	-	ruiny dawnej osady
	228r	w cz. E	ruiny zabudowań
	256c	w cz. N	ruiny dawnej osady
OBRĘB TORZYM			
Prześlice	46h	-	ruiny dawnej osady
	46l	-	ruiny dawnej osady
	46 m	-	ruiny dawnej osady
	51h	-	ruiny dawnej osady
Grabów	102g	w cz. NE	bunkier
	131d	w cz. S	fundamenty budynku
	131o	w cz. N	bunkier, ruiny zabudowań
	158h	w cz. C	ruiny dawnej osady
	175j	w cz. NE	ruiny dawnej osady
	176a	w cz. SE	ruiny dawnej osady
Korytno	195g	w cz. W	ruiny dawnej osady

Leśnictwo	Oddział wydzielanie	Lokalizacja	Obiekt
	195l	w cz. SE	ruiny dawnej osady
	218a	w cz. NE	ruiny zabudowań
	238j	-	ruiny dawnej osady
	238l	w cz. NE	ruiny zabudowań
	259c	w cz. N	ruiny dawnej osady
	259d	-	ruiny dawnej osady
	276a	w cz. C	ruiny dawnej osady
Torzym	132j	-	ruiny dawnej osady
	147m	-	ruiny dawnej osady
	183h	-	ruiny dawnej osady
	184d	-	ruiny dawnej osady
	203j	w cz. S	ruiny dawnej osady
	222i	-	ruiny dawnej osady
	224l	w cz. SW	ruiny zabudowań
	243c	-	teren dawnej osady
OBREB WYSTOK			
Bobrówka	20d	w cz. C	ruiny zabudowań
	40Aa	w cz. SW	ruiny dawnej osady
	40Ba	w cz. SE	ruiny dawnej osady
	46h	w cz. C	ruiny dawnej osady
	55a	w cz. NW	ruiny dawnej osady
Pniów	80f	-	teren dawnej osady
	90Ad	-	teren dawnej osady
	96b	-	teren dawnej osady
	97Ad	w cz. S	ruiny dawnej osady
	198a	w L3 i L4	ruiny dawnej osady
Tarnawa	139s	w K1	ruiny dawnej osady „Bacierówka”
Mierczany	184c	w cz. W	ruiny dawnej osady
	252p	w L3	ruiny dawnej osady

- **Obiekty i miejsca pamięci**

- Cmentarze i mogiły

Na gruntach Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są pozostałości dawnych cmentarzy i mogił, stanowiące świadectwo historyczne oraz część dziedzictwa kulturowego regionu
Wykaz cmentarzy i mogił na gruntach Nadleśnictwa Torzym:

Leśnictwo	Oddz., wydz.	Lokalizacja	Obiekt
OBREB GĄDKÓW WIELKI			
Drzewce	258f	-	cmentarz ewangelicki
Dębrznica	198s	-	cmentarz ewangelicki
	309d	w cz. C	cmentarz ewangelicki
	309p	-	przedwojenny cmentarz ewangelicki
Gądków	232k	-	mogiła
OBREB TORZYM			
Przęślice	51l		cmentarz rodowy rodziny Lehmann
	75r	kępa Jw. 107 I.	cmentarz ewangelicki
Grabów	104f	-	mogiła
Grabów	104h	-	mogiła
OBREB WYSTOK			
Pniów	259l	-	przedwojenny cmentarz ewangelicki

- Obiekty upamiętniające zasłużonych pracowników ALP w Nadleśnictwie Torzym

Na terenie Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane są obiekty upamiętniające zasłużonego pracownika Nadleśnictwa – Leśniczego, inż. Wojciecha Wendowskiego. Są to: tablica informacyjna oraz pamiątkowy głaz, które znajdują się w pobliżu miejsca postoju pojazdów w oddz. 72j, na terenie Leśnictwa Środkowo.

Wykonawca prac urzędzeniowych będzie zobowiązany do zweryfikowania lokalizacji obiektów archeologicznych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa w oparciu o udostępnioną przez NID warstwę geometryczną stanowisk archeologicznych.

• Siedliska przyrodnicze

Siedlisko przyrodnicze, stan zachowania		Obręb Gądków Wielki	Obręb Torzym	Obręb Wystok	Nadleśnictwo Torzym
		Powierzchnia [ha]			
		Siedliska nieleśne			
Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	Razem: 3150		5,15	3,64	8,79
	A		0,50		0,50
	B		4,06	3,64	7,70
	C		0,59		0,59
Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Razem: 6120*		0,81	4,11	4,92
	B		0,81	4,11	4,92
Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Razem: 6210*		0,05		0,05
	B		0,05		0,05
Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Razem: 6430	23,32		0,80	24,12
	A	23,32			23,32
	C			0,80	0,80
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	Razem: 6510		1,69	12,13	13,82
	B		1,69	12,13	13,82
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Razem: 7110	3,73	3,82		7,55
	B	3,73	3,82		7,55
Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Razem: 7120		3,92		3,92
	B		2,60		2,60
	C		1,32		1,32
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	Razem: 7140	14,20	33,30	3,50	51,00
	A	7,91		1,05	8,96
	B	2,28	32,49		34,77
	C	4,01	0,81	2,45	7,27
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Razem: 7230	0,38	12,00	5,88	18,26
	A	0,34	10,08	5,88	16,3
	B		0,50		0,50
	C	0,04	1,42		1,46
Razem nieleśne		41,63	60,74	30,06	132,43
A		31,57	10,58	6,93	49,08
B		6,01	46,02	19,88	71,91

Siedlisko przyrodnicze, stan zachowania		Obręb Gądków Wielki	Obręb Torzym	Obręb Wystok	Nadleśnictwo Torzym
		Powierzchnia [ha]			
		Siedliska nieleśne			
C		4,05	4,14	3,25	11,44
		Siedliska leśne			
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Razem: 9130			6,84	6,84
	C			6,84	6,84
Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	Razem: 9160	0,99	79,30		80,29
	B	0,99	44,72		45,71
	C		34,58		34,58
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	Razem: 9170	20,83	37,44	38,82	97,09
	A		15,44	15,32	30,76
	B	8,16	2,73	23,09	33,98
	C	12,67	19,27	0,41	32,35
Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	Razem: 9190	41,07	214,70	23,75	279,52
	A		2,16	15,19	17,35
	B	31,73	187,01	6,37	225,11
	C	9,34	25,53	2,19	37,06
Kwaśne buczyny niżowe (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	Razem: 9110-1	40,77	42,56	16,00	99,33
	A		3,81	4,64	8,45
	B	24,42	38,55	4,34	67,31
	C	16,35	0,20	7,02	23,57
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>)	Razem: 91D0-1*	0,71	23,72		24,43
	B		8,63		8,63
	C	0,71	15,09		15,80
Sosnowy bór bagienny (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	Razem: 91D0-2*		11,15		11,15
	B		7,52		7,52
	C		3,63		3,63
Niżowy łęg jesionowo-olszowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	Razem: 91E0-3*	156,65	27,93	193,22	377,8
	A		20,68	134,07	154,75
	B	130,64	2,28	48,35	181,27
	C	26,01	4,97	10,80	41,78
Źródłiskowe lasy olszowe na niżu	Razem: 91E0-4*	25,74	3,08	12,42	41,24
	A		2,79	11,03	13,82
	B	16,26	0,29	1,39	17,94
	C	9,48			9,48
Śródładowy bór chrobotkowy	Razem: 91T0		0,34		0,34
	C		0,34		0,34
Razem siedliska leśne		286,76	440,22	291,05	1018,03
A		0,00	44,88	180,25	225,13
B		212,2	291,73	83,54	587,47
C		74,56	103,61	27,26	205,43

- **Ochrona gatunkowa**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym stwierdzono występowanie 5 gatunków grzybów oraz 42 gatunki roślin objętych ochroną gatunkową (ścislą i częściową). 40 taksonów wśród stwierdzonych na terenie Nadleśnictwa Torzym posiada status gatunków chronionych lub rzadkich w skali obszaru RDLP Zielona Góra. Gatunki objęte ochroną i odnotowano ich występowanie na terenie Nadleśnictwa Torzym: błotniszek wełnisty, kruszczyk błotny, nasięźrał pospolity, pływacz drobny, rosiczka okrągłolistna, wrzosiec bagienny, chrobotek leśny, chrobotek reniferowy, chrobotek smukły, piestrzenica kasztanowata, soplówka gałęzista, bagno zwyczajne, bielistka siwa, bobrek trójlistkowy, cis pospolity, drabik drzewkowaty, fałdownik nastroszony, gajnik lśniący, gruszyca średnia, grzybienie białe, kocanki piaszkowe, kukułka krwista, kukułka szerokolistna, listera jajowata, modrzewnica zwyczajna, mokradłoszka zaostrowana, naparstnica zwyczajna, orlik pospolity, piórosz pierzasty, płonnik pospolity, próchniczek błotny, rokitnik pospolity, sit tępokwiatowy, śnieżyczka przebiśnieg, torfowiec magellański, torfowiec nastroszony, torfowiec spiczastolistny, tujowiec tamaryszkowaty, wiciokrzew pomorski, widlicz spłaszczony, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy, wroniec widlasty.

- **Ochrona strefowa**

Na terenie Nadleśnictwa Torzym utworzone są 3 strefy ochronne. Gatunki objęte ochroną to:

- **sokół wędrowny (*Falco Pelegrinus*) 1 strefa**

Podstawa prawna: Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 01.07.2020 r., zn. spr. WPN-I.6442.39.2020.JK.

- **bocian czarny (*Ciconia nigra*) 1 strefa**

Podstawa prawna: Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27.07.2018 r., zn. spr. WPN-I.6442.34.2018.WT

- **bielik (*Haliaeetus albicilla*) 1 strefa**

Podstawa prawna: Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27.07.2018 r., zn. spr. WPN-I.6442.32.2018.WT

Tabela zawierająca podstawowe informacje o gatunkach objętych ochroną strefową:

Gatunek objęty ochroną strefową	Obszar w promieniu do (m)		Termin ochrony strefy okresowej	Leśnictwo	Powierzchnia strefy całorocznej (ha)	Powierzchnia strefy okresowej (ha)
	Dla całej strefy całorocznej	Dla strefy okresowej				
bielik	200	500	1.01-31.07	Pniów	5,77	19,52
bocian czarny	100	500	15.03-31.08	Drzewce	0,66	60,61
sokół wędrowny	200	500	01.01-31.07	Przęślice	3,43	62,91
Ogółem wszystkie gatunki zwierząt:					9,86	143,04

Nadleśnictwo Torzym zaproponowało kolejną strefę ochronną dla bielika.

Projektowana strefa ochronna bielika miałaby znajdować się na terenie leśnictwa Gądków, na którego obszarze zlokalizowane jest gniazdo.

- **Propozycje utworzenia nowych form ochrony przyrody**

Nadleśnictwo Torzym zaproponowało ponadto utworzenie **rezerwatu przyrody „Bobrowisko”** na terenie leśnictwa Bobrówka.

Proponowany rezerwat to zalewiska bobrowe wraz z otaczającym je szuwarami, trzcinowiskami, łożami. Całość obiektu otoczona jest przez różnowiekowe lasy mieszane, w których miejsca do lęgu znajduje wiele ptaków. Stworzone przez bobry tamy sprawiły, iż powstał system kilku tarasów zalewowych, w konsekwencji podniesiony poziom wody utrudnia drapieżnikom dostęp do tego obszaru, dlatego wiele ptaków może bezpiecznie wyprowadzić lęg. Nadleśnictwo opracuje odpowiednią dokumentację uzasadniającą wyjątkowość tego obszaru i następnie wystąpi do RDOŚ w celu uruchomienia koniecznych procedur.

Klub Przyrodników zaproponował utworzenie powierzchniowych form ochrony przyrody. Zaproponowane obszary to proponowane rezerwaty: **Mechowisko Kosobudki – powiększenie, Grądy w Garbiczu, Jez. Jasne, fragment Starej Dąbrowy w Korytach.**

Obszary te wymienione zostały w publikacji „Rezerwaty przyrody w województwie Lubuskim. Przeszość, terażniejszość, przyszłość.” A. Jermaczek i Marek Maciantowicz, 2018.)

W ramach współpracy Klub Przyrodników zadeklarował wykonanie ekspertyz przyrodniczych potwierdzających wyjątkowość tych obszarów oraz przekazanie ich dokładnych danych lokalizacyjnych. Nadleśnictwo zobowiązane jest do rozważenia powyższych propozycji i zorganizowania spotkania terenowego z udziałem RDOŚ w Gorzowie Wlkp. RDLP i Klubu Przyrodników.

Procedura ew. tworzenia lub powiększania rezerwatów będzie się toczyła niezależnie od opracowywanego projektu PUL.

- **Lasy ochronne**

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych w Nadleśnictwie Torzym przyjęto według Zarządzenia nr 238 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 listopada 1995 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będące w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Torzym.

Zestawienie powierzchni lasów ochronnych wg kategorii ochronnych w Nadleśnictwie wg stanu na 01.07.2023 r. zawiera poniższa tabela:

Kategoria ochronności	Obręby			Nadleśnictwo Torzym	
	Gądków Wielki	Torzym	Wystok	powierzchnia (ha)	%
Lasy glebochronne	38,06	38,48	26,76	103,30	2,46
Lasy wodochronne	1.682,18	479,10	1.262,24	3.423,52	81,69
Lasy wodochronne na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	157,05	-	-	157,05	3,74
Lasy ochronne na stałych powierzchniach bad. i doświadczalnych, w tym na GPW	-	373,07	-	373,07	8,90
Lasy ochronne na stałych pow. bad. i dośw. stanowiące d-stany nasienne (WDN)	-	10,00	-	10,00	0,24
Lasy stanowiące drzewostany nasienne, w tym WDN i otulina WDN	-	41,59	-	41,59	0,99
Lasy w miastach i wokół miast	-	16,77	2,94	19,71	0,47
Lasy Uzdrawiskowe	-	-	62,81	62,81	1,50
Lasu ochronne - ogółem	1.877,29	959,01	1.354,75	4.191,05	100,00
Według Zarządzenia - ogółem	1960	1018	1292	4270	-

Z uwagi na fakt, iż od poprzedniej weryfikacji lasów ochronnych Nadleśnictwa Torzym upłynęło już ponad ćwierć wieku, w trakcie którego to czasu miały miejsce ruchy w stanie posiadania (przejęcia, przekazania, sprzedaże, wznowienia granic), zasadnym jest poddanie zasięgów lasów ochronnych

weryfikacji. Dodatkowo w kilku przypadkach zwierzęta wymagające ochrony strefowej opuściły dotychczasowe ostoje co wymaga również aktualizacji. Z uwagi na powyższe RDLP w Zielonej Górze wystąpi z wnioskiem do Ministra właściwego ds. środowiska o zmianę (aktualizację) powierzchni lasów uznanych za ochronne. Z uwagi na zmienność lokalizacji ostoi zwierząt wymagających ochrony strefowej odstępuje się od wnioskowania o uznanie lasów ochronnych w kategorii ostoi zwierząt.

Wykonawca prac zobligowany zostanie do:

- a) wstępnego przygotowania projektu aktualizacji zasięgów lasów ochronnych – plik shp – przed ostatecznym uzgodnieniem planu cięć,
- b) wystąpienia z wnioskiem, w roli pełnomocnika RDLP w Zielonej Górze, do właściwych rad gmin o uzyskanie opinii w zakresie zmian lokalizacji lasów ochronnych w projekcie planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Torzym na lata 2026-2035.

Lista drzewostanów przeznaczonych do wyłączenia użytkowania rębego w oparciu o przepisy prawa i propozycje zarządzającego:

Przyczyna wyłączenia	Obręb			Nadleśnictwo
	Gądków Wielki	Torzym	Wystok	Pow. leśna [ha]
	Powierzchnia leśna w ha / lokalizacja			
Rezerwy	-	05-46l,m, 05-47b,i,o, 05-49b, 05-50d,g, 05-51c,d,i,k,o-t, 05-58a-f, 05-59a, 05-63a-d, 05-63g-i,k, 05-70f,	09-63h,k, 09-64i, 10-72a,j, 10-73b,d, 10-74f, 10-80a-d, 10-80h-k,r,s,y, 10-81a-k,m,o, 10-83a,b,f, 10-83h-j,r,s, 10-90a, 10-90Ab,c,f,g, 10-90d,h,m,n, 10-96Ab-f	144,75
Proponowane rezerwy	-	05-44c	-	3,15
Strefy ochrony całorocznej gatunków objętych ochroną strefową	X*	X*	X*	9,86
Zapisy PZO*	04-225j,k,o,p, 04-226l,m,o, 04-254c	07-258-a; 07-294-h; 07-283-l; 07-284-c; 07-284-h;	-	19,48
Względy społeczne i bezpieczeństwo ludzi	04-169i, 04-168b	05-74d,f,	10-85d, 10-86a	14,54
Obozowiska harcerskie, pola biwakowe	-	08-135w; 08-135x	-	2,37

*lokalizacja zostanie przekazana Wykonawcy PUL

W trakcie Komisji Założeń Planu zaprezentowano oraz zaakceptowano wstępną mapę obszarów chronionych i funkcji lasu.

2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe przedłożone przez nadleśnictwo oraz szczegółowe ekspertyzy zlecane w terminie późniejszym a sporządzone przez Pracownię Gleboznawstwa i Fitopatologii działającą przy Nadleśnictwie Zielona Góra. Do opisów zostaną przyjęte aktualnie obowiązujące formy zniekształcenia siedlisk.

Wykonawca wpisze również do opisów taksacyjnych kod siedliska przyrodniczego. Weryfikacja bazy „invent” odbyła się podczas prac taksacyjnych poprzedniej rewizji. Obecnie wymagana będzie już tylko korekta ewidentnych błędów, przyjęcie siedlisk zgodnie z dokumentacją PZO oraz dodania ew. nowo zidentyfikowanych siedlisk poza obszarami N2000.

3. Typy drzewostanów

Docelowy zestaw gatunków tworzących drzewostany na poszczególnych rodzajach siedlisk, określony pojęciem typu drzewostanu (TD), z uwzględnieniem struktury pięterowej, został określony w oparciu o tabelę zawartą w operacie siedliskowym.

Poniżej tabela typów drzewostanu uzupełniona o proponowane rębnie. Przyjęto po jednym rodzaju rębni zasadniczej i zastępczej, natomiast w planowaniu cięć będzie możliwe indywidualne ustalenie rębni innej niż wymienione poniżej.

TSL	Wariant uwilg.	Typ gleby, utwór geologiczny	Typ d-stanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
Bśw	1	RD,AR,B,OC,AK,AU–QZp,QRp, QEp/QZp	So	So 90, Brz, i inne 10	Ib/IIb
		RD,AR,B–Qp,QCp,QFp	So	So 80-90, Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
	2	RD–QZp	So	So 80-90, Św, Dbb i inne 10-20	Ib/IIb
Bb	1	Tw–QTW	So	So 90, Brz i inne 10	wył. z użytk.
BMśw	1	AR–QEp,QEp/QZp	So	So 80, Brz, Dbb i inne 20	Ib/IIb
		RD,AR,OC,AK,AU–QZp, QRp, QhRp, QZż, Qan, Qan/QZp	Db-So	So 70-80, Dbb 20, Brz i inne 10	Ib/IIb
		RD,AR,D,AK,AU–Qp,QCp,QFp,QFż, QDp,QDp/QZp	Bk-So	So 70, Bk 20, Dbb, Md, Św i inne 10	IIIa/Ib
		RD–QZp/Qg,Qp/Qg	Db-So	So 70, Dbb 20, Bk, Md, Lp, Brz i inne 10	IIIa/Ib
	2	RD,AR,AK,Bgw,Gw–QZp,QhRp	Db-So	So 70, Dbb 20, Św, Bk, Brz i inne 10	IIIa/Ib
		RD,D–Qp,QDp,QDp/QZp	Db-So	So 60-70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
BMw	1	G,MRms,Bgw–QZp,QhRp	Św-So	So 60, Św 20, Dbb 10, Brz i inne 10	Ib/IIb
	2	Gw–QZp	Db-Św-So	So 40-50, Św 30-40, Dbb 20-30,	IIIa/Ib
BMb	1	Tp–QTP	Św-Brz-So	So 40-50, Brz 30-40, Św i inne 10-30	wyłączone z użytkowania
	2	T–QTP	Brz-So	So 60-70, Brz 20-30, Św i inne 10-20	
	3	T–QTP	So-Brz	Brz 50-60, So 30-40, Św i inne 10-20	
LMśw	1	RD,D,AR,OC,AK,AU–QZp, QRp, QDp, QZż, QEp/QZp, QDp/QZp, Qan, Qan/QZp	Db-So	So 50, Dbs 40, Bk, Kl, Św, Md, Gb, Brz i inne 20	IIIa/Ib
		RD,AR,OC,PR,AK,AU–Qp,QCp,QFp, QFż, QZp i piaski na glinach i pyłach	Bk-So	So 40-50, Bk 30-40, Lp, Kl, Md, Gb i inne 10-20	IIIa/Ib
		P–QZp, Qp, QZp/Qg, QZp/Qpy, Qp/Qg	So-Db-Bk	Bk 40-50, Dbs 20-30, So 20-30, Lp, Kl, Gb i inne 10-20	IIIb/IIIa
		P,AR–wszystkie na utworach ciężkich Qg1, Qg2, Qg/Qp	So-Bk-Db	Dbs 40-50, Bk 20-30, So 20-30, Md, Lp,Kl i inne 10-20	IIIb/IIIa
	2	RD,AR,D,OC,Bw,AK,AU–piaski różnego pochodzenia lub utw. antropogeniczne	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 30, Św 20-30, Kl, Lp, Brz i inne 10	IIIa/Ib
		RD,AR,D–QZp/Qg, Qp/Qpy, QDp/Qg	Bk-So	So 40-50, Bk 30-40, Md, Lp, Kl, Gb i inne 10-20	IIIa/Ib
		MRms,Gw–QhRp,QZp,Qp	Św-So-Db	Dbs 40-50, So 20-30, Św 20-30, Gb, Bk, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
LMw	1	B,D,AK,AU–QZp,QRp, QhRp, QDp, QDp/QZp, QDp/QTn, QZp/Qg, Qan	Św-Db-So	So 40-50, Dbs 20-30, Św 20, Brz, Lp, Bk i inne 10-20	IIIa/Ib
		G,MR,Mn,CZ–piaski i żwiry, piaski na glinach, mursze na piaskach	Św-Db	Dbs 50, Św 30, Bk, Lp, Gb, Wz i inne 20	IIIa/Ib
	2	D,AKb,AU–QhRp, QDp, QDp/QTn, Qan	So-Db-Św	Św 30-40, Db 20-30, So 20-30	IIIa/Ib
		G,MR,OGw–QhRp, QZp, Qm/QhRp, QhRp/QTn, QDp/QTn	OI-Św-Db	Dbs 40, Św 30, OI 20, Gb, Lp, Wz i inne 10	IIIa/Ib
LMb	1	Mt–Qm/QTp	OI-Brz	Brz 60, OI 30, Św, So i inne 20-30	wyłączone z użytkowania
	2	Tp–QTP	Brz-OI	OI 70-80, Brz, Św i inne 20-30	

TSL	Wariant uwilg.	Typ gleby, utwór geologiczny	Typ d-stanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw	Rębnia zasadnicza/zastępcza
Lśw	1	RD,AK,P,BR,D,PR-Qp, QZp, QZz, QFp, QFz, QDp, QDp/QZp	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/IIa
		RD,D,PR-Qp/Qg, QZp/Qg, QCp/QCg, Qpy, QCp/QCpy, QDp/Qg, QDp/QCg, QZpy	Bk-Db	Dbs 50, Bk 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/IIa
		P,BR-Qg1, Qg2, QCg1, QCg2, QCg/QCp	Db	Dbs 80, Lp, Wz, Bk, Gb i inne 20	IIa/Ib
	2	RD,AR,D,G,PR,AU-QZp, QRp, QFp, QDp, QDp/QZp, Qan	Db-Bk	Bk 50, Dbs 30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/IIa
		RD,P,BR,D,AR,G-QZp/Qg, Qp/Qg, QRp/Qg, QDp/Qg, Qp/Qpy, QDp/Qpy	Bk-Db	Dbs 50-70, Bk 10-30, Lp, Jw, Md, Gb i inne 20	IIIb/IIa
		P,BR,OG-Qg1,Qg2	Js-Db	Dbs 70, Js 20, Lp, Wz, Gb i inne 10	IIa/IIIb
Lw	1	G,MR,BR,D,CZ,AK,Mn,AU-piaski i piaski na glinach, murszach i torfach oraz utwory poch. antrop.	Db	Dbs 70, Js, Wz, Gb, Kl, Lp i inne 30	IIb/IIIb
		OG,AK-Qg1,QDg/QDp	Js-Db	Dbs 60, Js 30, Wz, Lp i inne 10	IIIa/IIb
	2	G,D,CZ,AU-piaski, piaski na glinach lub torfach, mursze na piaskach i Qan	Js-Db	Dbs 50, Js 30, Oi, Wz, Gb, Jw i inne 20	IIIa/IIb
		OG,MR-QAi,Qm/QAi	Db-Js	Js 50, Dbs 30, Oi, Wz, Gb, Jw i inne 20	IIb/IIIb
OI	1	M,T,MR,G,AK,D-wszystkie	Brz-Oi	Oi 70, Brz 30	Ib/IIb
	2	M,T,Mł,MR,G,AK,D-wszystkie	Oi	Oi 90, Brz 10	Ib/IIb
	3	T-wszystkie	Oi	Oi 95, Wb 5	wył. z użytk.
OIJ	1	M,D,AK-wszystkie	Js	Js 80, Oi, Wz, Dbs i inne 20	IIb/Ib
	2	M,Mł,T,G,D-wszystkie	Oi-Js	Js 60, Oi 30, Wz i inne 10	IIb/Ib
	3	Mł,G-wszystkie	Js-Oi	Oi 50-60, Js 40-50	wył. z użytk.

(*)- do czasu ustąpienia procesu zamierania jesionu należy zastępować w odnowieniach ten gatunek innymi - głównie dębem szypułkowym, olszą czarną, wiązem szypułkowym - w mniejszym stopniu pozostałymi zgodnymi z docelowym składem gatunkowym upraw.

Odmienne od ww. typy drzewostanów należy przyjmować w Leśnictwie Korytno. Typy drzewostanów oparto na rozpoznaniu fitosocjologicznym jakie zostało wykonane w ramach pracy dyplomowej „Analiza dynamiki wybranych siedlisk i fitocenoz leśnych leśnictwa Korytno (Nadleśnictwo Torzym) oraz roli gospodarki leśnej w ich kształtowaniu w okresie powojennym”; (Dariusz Kiewlicz; 2011 Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Leśny. Praca dyplomowa na studium podyplomowym Problemy współczesnego siedliskoznawstwa leśnego).

Tabela hodowlana dla drzewostanów o funkcji badawczej w Leśnictwie Korytno

Zespół roślinny	Typ siedliskowy lasu	Typ lasu	Struktura	Docelowy skład gatunkowy lasu	Uwagi
<i>Leucobrio-Pinetum</i>	Bśw	So	1p	So 80-90%, Brz 10-20%	Rb Ib
<i>Quercu-Pinetum</i>	BMśw	Dbb-So	1p	So 60-70%, Dbb 30%, Brz do 10%	Rb IIIa
<i>Calamagrostio-Quercetum</i>	BMśw	So-Dbb	1p	Dbb 50-60%, So 30-40%, Bk, Brz do 10%	Rb IIIa,b
	LMśw	Dbb	1p	Dbb 70-80%, So 10-20%, Brz, Bk do 10%	Rb IIIb, IIa
	Lśw	Dbb	2p	1p.: Dbb 90-100%, Bk do 10% 2p. (ok. 30%): Dbb 80-90%, Bk 10-20%	Rb IIa
<i>Fago-Quercetum</i>	BMśw	So-Bk-Dbb	2p	1p.: Dbb 40-50%, Bk 20-30%, So 20-30%, Brz do 10% 2p. (ok. 20%): Bk 50-60%, Dbb 40-50%	IIIa,b
	LMśw	Bk-Dbb	2p	1p.: Dbb 60-70%, Bk 20-30%, So 10-20%, Brz do 10% 2p. (ok. 30%): Bk 60-70%, Dbb 30-40%	IIIb, IIa
	Lśw	Bk-Dbb	2p	1p.: Dbb 70-80%, Bk 20-30%, 2p. (ok. 50%): Bk 60-70%, Dbb 30-40%	IIa
<i>Luzulo-Fagetum</i>	LMśw	Bk	1p	Bk 90-100%, So, Brz, Dbb do 10%	IIa
	Lśw	Bk	1p	Bk 90-100%, Dbb do 10%	IIa
<i>Stellario-Carpinetum</i>	LMśw	Gb-Bk-Dbb	2p	1p.: Dbb 60-70%, Bk 20-30%, Gb, Os, Lp, Brz, Kl 10-20%	IIIb, IIa, IV

Zespół roślinny	Typ siedliskowy lasu	Typ lasu	Struktura	Docelowy skład gatunkowy lasu	Uwagi
				2p. (ok. 50%): Gb 50-60%, Bk 30-40%, Dbb 10-20%, Kl,Lp do 10 %	
	Lśw	wielogatunkowy las liściasty	wp	1p.: Dbb 50-60%, Bk 20-30%, Kl, Jw 10-20%, Gb, Os, Lp, Brz 10-20% 2p. i niższe: Gb 50-60%, Bk 20-30%, Dbb 10-20%, Kl,Lp, Jw 10-20 %	IVd, V

Odmienne zasady ustalania i realizowania TD (a w zasadzie Typów Lasu), będą obowiązywały na siedliskach przyrodniczych z I Załącznika do Dyrektywy Siedliskowej, które występują w nadleśnictwie. Zasady te zestawiono w poniższej tabeli należy je wykorzystywać zarówno w obszarach Natura 2000 jak i poza nimi:

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Optymalny docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza - %	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosae - Fagetum</i>)	9110-1	LMśw, rzadziej Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 80-90% a2 – 0-5%	buk* 60-90 grab 0-5 lipa 0-5 sosna 0-5 dąb bezszyp. 0-5	Bk	Ip. Bk 100 Ilp. Bk Dbb Lpd 100
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80% a2 - 50-60%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-5 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 buk (a1,2) 0-20 dąb bezszyp. 0-50	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30 Kl Bk i In. 10-30 Ilp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Bk Klzw i in. 10-20
		LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 5-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10 olsza cz. 5-10 jesion 0-10	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd, Jw i in. 10-20 Ilp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Jw i in. 10-20
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 buk (a1,2) 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10	Lp-Db	Ip. Dbs 50-70, Lp 20-30, Klzw Jw Gb i in. 10-30 Ilp. Gb 60-80, Lpd, Klzw Bk i in. 20-40
		Lw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10 olsza cz. 5-10 jesion 5-10 wiąz posp. 0-5	Gb-Db	Ip. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw, Js, Wz i in. 20-30 Ilp. Gb 60-80, Lpd, Klzw Jw i in. 20-40
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio-Quercetum</i>)	9190-2	BMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	dąb bezszyp.* 50-70 dąb szyp. 0-20 sosna 0-10 brzoza brod. 0-10 buk (a2) 0-5 osika 0-5	Db	Ip. Dbb 60-70; So 20-30 Bk Gb i in. 0-5 Brzb 0-5

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Optymalny docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza - %	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
		BMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	dąb szyp.* 40-70 dąb bezszyp. 0-30 brzoza omsz. 0-10 brzoza brod. 0-10 sosna 0-5	Db	Ip. Dbb Dbs 60-70; So 15-25 Brzb 0-5
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuleutum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100%	brzoza omsz.* 40-60 sosna 5-10 buk 0-5	So-Brzo	Ip. Brzom 60-70 So 20-30 Os i In. 0-10
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70%	sosna 30-60* brzoza omsz. 2-5	So	Ip. So 90-95 Brzom i in. 5-10
Nadrzeczny łęg wierzbowy (<i>Salicetum albo-fragilis</i>)	91E0-1	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	wierzb.kru.* 30-60 wierzb.biał.* 30-60 olsza cz. 0-30	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, wzs 10-20 Ol Tpb Tpcz I 0-10
Nadrzeczny łęg topolowy (<i>Populetum albae</i>)	91E0-2	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100% a2 - 10-20%	topola cz.* 30-60 topola biał.* 30-60	Tp	Ip. Tpb Tpcz 80-90 Tpsz Wbb Wbk Wzs Wzp i In. 10-20 IIp. Tpb Tpcz Tpsz 30-60 Wbb Wbk 30-40 Wzp 0-10
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OIJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	jesion* 10-60 olsza cz.* 10-60 grab (a2) 0-10 czer.zw.(a2) 5-30 lipa 0-10 klon zw. 0-10 wiąz szyp. 0-10 wiąz posp. 0-10	Js-OI OI-Js	Ip. Js 40-60 OI 30-50 Wz i in. 0-10
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu dru-, trzy piętrowy	wiąz posp.* 20-60 wiąz górski 0-10 wiąz szyp. 0-10 jesion* 20-60 dąb szyp. 5-10 czer.zw.(a2)* 20-30 grab 0-10 lipa 0-10 klon zw. 5-10 klon pol. 10-20 jabłoń 0-5 topola biał. 0-10 topola cz. 0-10 olsza cz. 5-10	Db-Wz- Js	Ip. Js 30-50, Wzs 10-30, Dbs 10-30, Wzg Wzsp OI Lpd Klzw Tpb i in. 10 IIp. Wzs 50, Gb30 Tpb, Klpd, Lpd i in. 20 IIIp. Czmsz Gb Lpd Klzw Klpd Jb i in.

(*)- do czasu ustąpienia procesu zamierania jesionu należy zastępować w odnowieniach ten gatunek innymi - głównie dębem szypułkowym, olszą czarną, wiązem szypułkowym- w mniejszym stopniu pozostałymi zgodnymi z docelowym składem gatunkowym upraw.

W przypadku stwierdzenia innych siedlisk przyrodniczych lub innych typów siedliskowych lasu związanych z tymi siedliskami Wykonawca uzupełni powyższą tabelę w oparciu o najnowsze opracowania fitosocjologiczne związane z tym regionem.

Typy drzewostanu dla zagospodarowania pasów biologicznych.

Pasy biologiczne należy zagospodarowywać stosując zasadniczo TD Brz, na siedliskach lasowych wskazane jest stosowanie TD złożonego z innych gatunków liściastych (w przypadku przebiegu wzdłuż dróg publicznych z szerszym wykorzystaniem Lp, Kl, Jw, Ak). Odstępuje się od rygorystycznego przypisywania TD do poszczególnych siedlisk i oceniania na tej podstawie zgodności z TD.

4. Wieki rębności

Przyjęto następujące wieki rębności:

140 lat - Db.b, Db.s

100 lat - So, Md, Bk, Db.c, Js, Wz

80 lat - Św, Gb, Brz, Ol, Jw, Lp, Kl, Dg - 80 lat

60 lat - Ak, Os, Ol odr.

40 lat - Tp, Wb, Olsz

Wieki rębności dla Db, So, Bk i Św przyjęto w oparciu o Zarządzenie nr 36 DGLP z dnia 19.05.2004 r. Dla pozostałych gatunków podstawą określenia był §83 ust.3 IUL lub obowiązujący PUL.

5. Podział na gospodarstwa

Należy przyjąć następujący podział na gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), w tym:
  - zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borowych i olsach typowych użytkowanych,
  - przerębowo - zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach lasowych i olsach jesionowych.

Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć obszary pełniące funkcje specyficzne w nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych:

- siedliska przyrodnicze zachowane w stanie A,
- wyłączone drzewostany nasienne,
- lasy na siedliskach suchych (Bs), bagiennych (Bb, BMb, LMb) i łągowych (Lł),
- lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych w tym (strefy całorocznej ochrony ptaków),
- rezerваты przyrody,
- siedliska priorytetowe Natura 2000,
- siedliska bagienne (Ol, OlJ) w trzecim wariantcie wilgotności,
- lasy na obszarach o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych – 01-28f, 04-169i, 04-168b, 05-74d,f, 10-85d, 10-86a;
- lasy o zwiększonej funkcji społecznej – wymienione w tabeli poniżej.

Lasy o zwiększonej funkcji społecznej (docelowo: gospodarstwo lasów oddziaływania społecznego):

Strefy oddziaływania społecznego	Obręb leśny			Nadleśnictwo
	Gądków Wielki	Torzym	Wystok	Pow. leśna [ha]
	Powierzchnia leśna w ha / lokalizacja			
Intensywna	-	-	10-107A-s-00; 10-107A-x-00; 10-107 -r -00; 10-107A-z-00; 10-107A-t -00;10-107A-m-00; 10-107A-w-00;10-111-a-00; 10-107A-y-00; 10-107A-l-00; 10-107A -o-00; 10-107A-n-00; 10-107A-r-00; 10-107A-p-00; 10-107A-k-00	43,75
	04-169g	06-124bx; 06-124cx; 06-124fx; 06-124x; 06-124y; 06-124z; 06-131d; 06-131f; 06-131g; 06-131h; 06-131i; 06-131j; 06-131k; 06-131s; 08-135r;	12-203b; 12-203c; 12-203n	31,11

Lista ta będzie podlegała w trakcie prac taksacyjnych weryfikacji przez Zespół Lokalnej Współpracy. Końcowe zestawienie zatwierdzone zostanie podczas NTG.

Generalną zasadą w tym gospodarstwie jest zaniechanie pozyskania (głównie użytkowania rębego) wszędzie tam gdzie wymagają tego przepisy prawa, przyjęte założenia lub stan przyrody.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego może w uzasadnionych przypadkach wykraczać poza przedstawione powyżej kryteria, dlatego podlega on będzie zatwierdzeniu podczas NTG.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) będą zaliczone wszystkie drzewostany w lasach ochronnych z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa zrębowego w lasach gospodarczych (GZ) należy zaliczyć wszystkie drzewostany w lasach gospodarczych, w których ze względu na typ siedliskowy lasu (Bśw, Bw, BMśw, BMw, OI) oraz TD i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania (rębnią zupełną).

Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego w lasach gospodarczych (GPZ) należy zaliczyć wszystkie drzewostany w lasach gospodarczych na siedliskach LMśw, LMw, Lśw, Lw, Lł, OLJ (oprócz tych, które weszły do gospodarstwa specjalnego), w których stosuje się przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (rębniami częściowymi i gniazdowymi).

W przypadku zmiany Instrukcji urządzania lasu i wprowadzenia nowych regulacji w zakresie ustalania gospodarstw, wykonawca zobligowany zostaje niniejszym zapisem do zastosowania nowych regulacji. Zmiany zostaną zatwierdzone podczas obrad NTG (komisji projektu planu).

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Wielkość etatu użytkowania rębego zostanie przyjęta na NTG, po analizie etatów cząstkowych, wskaźników i modeli rozwoju stanu zasobów drzewnych, przedstawionych przez wykonawcę planu, zgodnie z § 89. IUL.

Rodzaje rębni powinny zostać zaprojektowane zgodnie z ustaleniami KZP z uwzględnieniem Zasad Hodowli Lasu.

W doborze rodzaju rębni powinny zostać uwzględnione potrzeby konkretnych drzewostanów, w nawiązaniu do warunków siedliskowych, typów drzewostanów oraz ich funkcji ochronnych lub społecznych.

Przyjęto wyjściowe parametry i założenia planu cięć niezbędne do rozplanowania działek zrębowych:

Nawroty cięć:

- w gospodarstwie specjalnym i w lasach ochronnych na siedliskach wilgotnych - minimum 7 letni,
- w lasach ochronnych na siedliskach świeżych – minimum 5 letni,
- w lasach gospodarczych – zasadniczo 5 letni (w uzasadnionych przypadkach np. zachowanie ładu przestrzennego dopuszcza się nawroty 4 letnie).

Maksymalna powierzchnia działki zrębowej:

- przy rębni Ib w lasach ochronnych na siedliskach wilgotnych – maksimum 3 ha,
- pozostałe pozycje z Rb. Ib – 4 ha,
- rębnie częściowe IIa i III: zasadniczo do 6 ha (ZASTRZEŻENIE: w przypadku zaawansowanego rozwoju młodego pokolenia dopuszczalnym jest użytkowanie całych pododdziałów o powierzchni nie przekraczającej 7 ha w Rb. IIIa, 9 ha w Rb. IIIb, bez ograniczeń powierzchniowych w rębni IIa
- rębni IIb – do 4 ha.

Nabór drzewostanów do użytkowania:

- wg wskazówek ustalonych na gruncie we wszystkich gospodarstwach (potencjalne pozycje rębne uzgodnione wcześniej do pozostawienia bez zabiegu lub przeznaczone do trzebieży, nie wchodzą do planu cięć),

Wstępne wyznaczenie drzewostanów do planu cięć:

- w gospodarstwie G: przebudowa A, drzewostany przeszlorębne, rębne oraz bliskorębne z jednej podklasy wieku jeśli wchodzą do pasa zrębowego z drzewostanami rębnymi,
- w pozostałych gospodarstwach tylko wg potrzeb hodowlanych (wskazań gospodarczych) z uwzględnieniem drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy A.

Okresy odnowienia i uprzątnięcia:

- okres odnowienia w przerębnowo-zrębowym sposobie zagospodarowania i w gospodarstwie lasów ochronnych -15 lat,
- okres uprzątnięcia w KO – 10 lat.

Procent miąższości przewidzianej do pozyskania:

- w przypadku Rb. Ib przyjęcie do planu cięć 95% miąższości drzew na działce zrębowej,
- w przypadku cięć uprzątnających w rębniach częściowych oraz gniazdowych przyjęcie do planu cięć 95% miąższości drzew na działce zrębowej.

Dodatkowe wytyczne:

- Prace w zakresie użytkowania rębego na obszarach lasów o zwiększonej funkcji społecznej należy projektować w oparciu o Wytyczne do Zarządzenia Nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 lipca 2022 r. W lasach o zwiększonej funkcji społecznej (szczególnie w strefie intensywnego oddziaływania społecznego) należy kierować się zasadą minimalizowania użytkowania d-stanów. Trzebieże oraz rębnie złożone należy projektować wyłącznie w d-stanach niestabilnych, zagrażających trwałości istnienia lasu lub zdrowiu i życiu ludzkiemu. Wskazówki pozyskaniowe należy konsultować z Zespołem Lokalnej Współpracy na etapie uzgodnień planu cięć.
- Cięcia rębne należy projektować w ramach ostępów stałych. W przypadku występowania bloków drzewostanów rębnych należy stosować ostępy przejściowe.
- Należy dopuścić możliwość planowania użytkowania rębego drzewostanu rębnią IIIa,b na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu, z zachowaniem 5 letniego nawrotu cięć uprzątnających.
- Wykaz projektowanych cięć użytków rębnych powinien zostać sporządzony obrębami leśnymi, z podziałem na działki zrębowe - bez przydziału na lata.
- Przy drogach krajowych oraz wojewódzkich - w miarę możliwości - powinny być projektowane rębnie złożone, zaś na słabych siedliskach - rębnia zupełna z pozostawieniem pasów ochronnych o szerokości ok. 25 m. W przypadku prostopadłego przebiegu pasów zrębowych w stosunku do dróg, należy planować działki zrębowe do krawędzi drogi, w razie potrzeby redukując masę do pozyskania do 80-90%.
- W odległości 25 metrów od cieków i zbiorników wodnych, w myśl dobrych praktyk, należy odstąpić od użytkowania rębego drzewostanów. Obszar ten musi zostać wyodrębniony w oddzielne pododdziały, które dodane zostaną do ekosystemów referencyjnych. Poza tymi buforami w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych zaleca się projektowanie rębni złożonych.
- W miejscach intensywnych szkód powodowanych przez bobry (wskazanych przez nadleśnictwo) należy zastosować strefę bez użytkowania rębego w odległości 50-100 m od cieku.
- Przy projektowaniu działek zrębowych należy wykorzystywać przede wszystkim naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp.
- Rębnie gniazdowe należy projektować, jeśli kształt i powierzchnia pozycji zrębowych umożliwi zlokalizowanie gniazd zgodnie z Zasadami hodowli lasu (zasadniczo od ok. 2 ha).
- Wykonawca PUL przeznaczy do usunięcia i opisze we wskazaniach gospodarczych, poszerzenie dojazdów pożarowych, zgodnie z opracowaniem docelowej sieci dróg w nadleśnictwie. Zostaną również wskazane i przeznaczone do przecięcia fragmenty nieczytelnych linii oddziałowych. W przypadku poszerzania dojazdów pożarowych i linii oddziałowych masa pochodząca z zabiegu będzie zaliczana do użytków rębnych niezaliczonych w poczet etatu powierzchniowego.
- Zagospodarowanie pasów biologicznych metodą zrębową w drzewostanach sosnowych należy rozpocząć od wieku 71 lat.

- Projekt lokalizacji cięć rębnych należy uzgodnić protokolarnie z nadleśniczym i przedstawicielem RDLP oraz Zespołem Lokalnej Współpracy.

7. Wykaz drzewostanów do przebudowy

Szczegółowy wykaz drzewostanów do przebudowy należy wykonać w oparciu o § 40 IUL z wykorzystaniem wytycznych, określonych w pkt 9. (część A) niniejszego protokołu.

8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębnych oraz pielęgnacji upraw i młodników

Podczas taksacji, dla każdego drzewostanu przedrębnego należy określić rodzaj potrzebnego cięcia pielęgnacyjnego (CP-P, TW, TP) bez wyznaczania pozycji dwunawrotowych (o ew. konieczności wykonania drugiego nawrotu decyduje nadleśniczy w trakcie realizacji PUL), pilności zabiegu (tylko dla CP i CP-P) lub brak potrzeby wykonania zabiegu pielęgnacyjnego (dotyczy to przede wszystkim potencjalnych TP).

Zabiegi należy projektować mając na uwadze poniższe wytyczne:

- Dla drzewostanów przewidzianych do czyszczeń późnych należy zaprojektować CP-P, jeśli w wyniku zabiegu nastąpi pozyskanie masy drzewnej, albo CP - jeśli zabieg będzie wykonany bez pozyskania masy. Oba zabiegi zaliczają się do pielęgnowania młodników, co zostanie podsumowane pod tabelą XVIII planu u.l.
- CW i CP należy projektować również w razie potrzeby w KO i dolesionych lukach (PNSW).
- W sytuacjach po świeżo wykonanym zabiegu CP, w okresie przejścia z fazy młodnika do fazy tyczkownicy należy projektować TW.
- W częściach wydzieleni stanowiących fragmenty nieobjęte działkami zrębowymi, dla których przewiduje się inicjowanie odnowień naturalnych należy projektować TP. Lokalizacja obszarów, dla których będzie planowane odnowienie naturalne zostaną wytypowane przez Wykonawcę PUL wspólnie z nadleśnictwem, co znajdzie odzwierciedlenie w planie cięć.
- W opisanii ogólnym należy sporządzić wykaz pozycji bez zabiegu gospodarczego, z uzasadnieniem tak przyjętego postępowania. Z szerszego uzasadnienia pozycji bez wskazań gospodarczych należy odstąpić w przypadkach; rezerwatów, stref ochronnych, drzewostanów uznanych za ekosystemy referencyjne oraz lasów o zwiększonej funkcji społecznej.
- Zgodnie z § 46., ust. 13. Instrukcji urządzania lasu, nie będą planowane pielęgnacje projektowanych upraw. Powierzchnia pielęgnowania upraw dotyczyć będzie tylko upraw istniejących na gruncie, wg stanu na 1 stycznia 2024 r.
- W tabeli XVIII będzie rozbitcie na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne (wg wskazań gospodarczych); jednak jako wiążąca do wykonania będzie określona jedna powierzchnia pielęgnowania upraw, co jest zgodne z § 42, ust. 4a Zasad hodowli lasu.
- Rozmiar miąższościowy użytków przedrębnych zostanie określony podczas NTG - globalnie dla poszczególnych obrębów leśnych na podstawie:
  - intensywności wykonania w okresie ubiegłym (5 i 10 lat poprzedniego planu),
  - z uwzględnieniem progu 50% przyrostu drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębnym w dziesięcioleciu.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Zasady kwalifikowania typów drzewostanu do poszczególnych rodzajów siedlisk określono w pkt 3 (część B) niniejszego protokołu.

Decyzja o przyjęciu stosownego wariantu TD, dokonana zostanie przez taksatora wg szczegółowej tabeli przedstawionej w protokole KZP. Tak ustalony TD będzie stanowił wzorcowy schemat docelowego składu gatunkowego drzewostanów i struktury pionowej. Występowanie na gruncie zamiennie Bk/Db, Db/Js, Wz/Js OI/Js, itp. nie będzie skutkowało uznaniem drzewostanu za niezgodny z TD.

Dla prawidłowego określenia TD, Wykonawca wyposaży taksatorów - w ramach prac przygotowawczych - w wydruk bądź projekt na urządzeniu mobilnym zawierający warstwę siedlisk operatu siedliskowego, z uwzględnieniem rodzaju geologicznego siedliska. Taksator uwzględni również typy lasu dla siedlisk przyrodniczych.

Pozostałe wytyczne:

➤w opisanii ogólnym należy przewidzieć możliwość zastępowania jesionu w orientacyjnych składach gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach wilgotnych, zgodnie z pismem dyrektora RDLP w Zielonej Górze, zn.spr. ZZ-7120-7/2008 z dnia 19.12.2008 r.

➤w Nadleśnictwie Torzym znajduje się historycznie udokumentowana ostoja dębu bezszypułkowego, której płaty w stanie mało zmienionym znajdują się na terenie leśnictwa Korytno. Należy przyjąć zasadę gatunkowej i genetycznej jednorodności dębu w tym leśnictwie,

➤w uzasadnionych przypadkach dopuścić należy możliwość zamiennego stosowania gatunków dębów. Należy jednak trzymać się zasady, by nie wprowadzać Dbb na siedliskach: Lw, Lł i OIJ.

➤podsadzenia produkcyjne należy projektować w ramach kryteriów przebudowy typu B.

➤do dolesień należy planować luki, których zagospodarowanie jest zasadne (odpowiednio duża powierzchnia, warunki świetlne, żyzność siedliska) oraz luki wynikające z naruszenia stanu posiadania.

➤wprowadzanie podszytów należy projektować w przypadkach ograniczonych do otulin osiedli mieszkaniowych, uczęszczanych dróg, miejsc postoju pojazdów oraz obszarów pierwotnych ognisk gradacyjnych, w monokulturach sosnowych na żyzniejszych rodzajach siedlisk Bśw oraz słabszych BMśw Wprowadzanie podszytów w małych lukach wynikających z naruszeń stanu posiadania na granicy zarządu LP może również stanowić formę uczytelnienia granic.

➤rozmiar i lokalizacja zaprojektowanych podsadzeń i podszytów zostaną przedstawione na ostatecznym odbiorze prac terenowych, po wstępnym uzgodnieniu z nadleśnictwem i ostatecznym – z RDLP.

➤melioracje agrotechniczne należy planować dla zrębów zupełnych oraz na powierzchniach do odnowienia przy rębniach złożonych oraz przy podsadzeniach produkcyjnych (przy występującym podszycie lub silnie zadarnionej pokrywie).

➤bloki upraw pochodnych należy przyjąć zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia Nr 17 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 11 kwietnia 2022 r (zn.spr.: ZG.7001.10.2018) w sprawie „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035”, opracowanego dla Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

➤po zakończeniu terenowych prac urzędzeniowych na podstawie informacji zebranych przez taksatorów oraz wniosków leśniczych zostanie komisyjnie zweryfikowana lista GDN-ów, z uwzględnieniem nowych lokalizacji. Lista obiektów zawarta w elaboracie powinna zawierać dodatkowo informację o położeniu wysokościowym LMP (m n.p.m).

➤w związku z brakiem cechy „uprawa pochodna”, uprawy i młodniki o znanym pochodzeniu (będące także w rozproszeniu poza blokami) należy opisywać w polu informacje różne.

➤zgodnie z zasadami IUL (§46), w PUL nie projektuje się cięć sanitarno-selekcyjnych w GDN-ach. Dla GDN-ów będą planowane trzebieże późne lub cięcia rębne. Odpowiednie ewidencjonowanie CSS w SILP odbywać się będzie na etapie realizacji cięć.

➤nie należy opisywać jako KO zwartych drzewostanów II-III klasy wieku z nieogrodzonym podsadzeniem lub podrostem dębu lub buka, jeśli młode pokolenie nie cechuje się dynamiką wzrostową i stabilnym pokryciem powierzchni.

➤Wykonawca PUL z inventaryzuje i zestawia istniejące odnowienia naturalne określając cechę dla warstwy podrost i podrost IIp. Pozostałe warstwy: nalot, pods. jednoznacznie wskazują na pochodzenie.

➤Dopuszcza się tolerowanie robinii akacjowej w formie domieszki biocenotycznej (do 5% powierzchni manipulacyjnej) za wyjątkiem obszarów chronionych oraz wnętrza kompleksów leśnych. Uwzględnia się przy tym ustalenia dotyczące możliwej zwiększonej obecności Ak w pasach biologicznych oraz w strefach ekotonowych.

➤orientacyjne wielkości poprawek, uzupełnień, pielęgnacji oraz czyszczeń wczesnych projektowanych upraw należy opisać ogólnie w elaboracie, bez przypisywania tych wskazań do konkretnych wydziałów. Przy symulacji ich powierzchni należy uwzględnić % wykonania za ostatnie 10 lat (wg analizy gospodarki przeszłej) oraz zakres powierzchniowy

- 20% dla poprawek w wydzieleniach ze wskazówką ODN,

- 50% dla czyszczeń wczesnych

- 70% dla pielęgnacji gleby.

➤w przypadku odnowień naturalnych dopuszczalne są modyfikacje realizacji TD w zależności od lokalizacji, formy, zmieszania i zagęszczenia odnowienia naturalnego. Odpowiednie uregulowania w

tym zakresie powinny znaleźć się w zarządzeniu nadleśniczego dotyczącego uznawania odnowień naturalnych.

10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

W celu określenia stanu sanitarnego lasu zostaną zinwentaryzowane istotne (pow. 10%) uszkodzenia, zgodnie z instrukcją u.l.

Wszystkie dane zarejestrowane w trakcie prac taksacyjnych, jak również uzyskane z nadleśnictwa, w tym ogniska gradacyjne zostaną przedstawione na mapie przeglądowej ochrony lasu w skali 1: 25 000, która będzie opracowana zgodnie z instrukcją u.l. i omówiona w elaboracie.

Należy włączyć do opracowania tego rozdziału, przyjęte przez nadleśnictwo zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych.

Plan ochrony przeciwpożarowej zostanie opracowany zgodnie z obowiązującą IUL z 2011 r., Instrukcją Ochrony przeciwpożarowej lasu wprowadzoną Zarządzeniem nr 81 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 23.12.2019 r., Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Szczegóły odnośnie procedury sporządzania i zatwierdzania części PUL dotyczącej ochrony przeciwpożarowej zawarte są w „Ramowych wytycznych w zakresie procedur tworzenia i uzgadniania projektu PUL w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej” z września 2014 r.

Należy zwrócić uwagę na przebieg pasów bezleśnych biegnących wzdłuż linii kolejowych. Jeśli pas przebiega przez grunty leśne nadleśnictwa i spełnia kryteria wyłączenia liniowego, dla którego określa się powierzchnię (szer. 3-10 m), wyłączenia takie należy opisywać jako PAS PPOŻ. Dla ułatwienia tego zadania nadleśnictwo przekaże Wykonawcy projektu PUL wyniki inwentaryzacji takich pasów i dokonanych w ostatnim czasie wycinek. Ponadto należy ocenić lokalizację punktów czerpania wody i dojazdów pożarowych. Sieć dróg (dojazdów pożarowych na gruntach leśnych) należy przyjąć zgodnie z docelową siecią dróg nadleśnictwa. Istniejąca sieć pasów ppoż. typu D (biologicznych) funkcjonująca w Nadleśnictwie Torzym zostanie utrzymana, a ich zagospodarowanie ma być kontynuowane.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Na terenie Nadleśnictwa Torzym zlokalizowanych jest 7 miejsc postoju pojazdów („Grabów”, „7 Dębów”, „Dolina Ilanki”, „Korytno”, „Torzym”, „Dębrznica”, „Przy Strumieniu”) oraz pole biwakową z wiatą, które są przeznaczone do obsługi ruchu turystycznego. Ponadto, na gruntach Nadleśnictwa Torzym zlokalizowane jest sześć miejsc odpoczynku (śniadaniska łowieckie i wiaty przy ścieżce edukacyjnej).

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo funkcjonują 1 ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza. Ścieżka zlokalizowana jest w leśnictwach: Pniów oraz Przęślice (ścieżka przyrodniczo-leśna „Dolina Ilanki”). Dodatkowo dla potrzeb edukacji ekologicznej przy biurze Nadleśnictwa zlokalizowana jest izba edukacyjna. Z kolei na Szkółce Leśnej w Bobrowce zlokalizowana jest tzw. zielona klasa – wiaty ze stołami, wykorzystywana do celów edukacji leśnej.

Przez tereny Nadleśnictwa będą m.in. szlaki turystyki pieszej (w tym Szlak św. Jakuba) i rowerowej, trasy biegowe, szlak konny, szlaki dla miłośników Nordic Walking. Ponadto, przez zasięg terytorialny Nadleśnictwa Torzym przebiegają szlaki kajakowe zlokalizowane na rzekach Pliszce oraz Ilance.

Nadleśnictwo ma w zamiarze za pomocą środków finansowych pozyskanych z Funduszu Leśnego zagospodarować przestrzeń nad Jeziorem Lubińskim w celu stworzenia miejsca biwakowania. Ponadto, planowana jest inwestycja ze środków własnych nad jeziorem Jasnym, polegająca na zagospodarowaniu plaży (posadowienie infrastruktury turystycznej).

Nadleśnictwo włączyło się w program „Zanocuj w lesie”. W tym celu został udostępniony obszar na terenie leśnictw Środkowo i Dębrznica o powierzchni 1519,50 ha, położony na południe od miejscowości Garbicz i na północny wschód od miejscowości Gądków Wielki.

Aktualnie nie są rozważane przez Nadleśnictwo możliwości lokalizowania dodatkowych miejsc postoju pojazdów związane z udostępnieniem dróg leśnych do ruchu publicznego.

W elaboracie należy uwzględnić istniejące obiekty oraz aktualny wykaz ścieżek edukacyjnych. Ich lokalizację umieścić na odpowiednich mapach.

Opracowanie w tym przedmiocie należy wykonać zgodnie z § 108 i § 109 instrukcji urzędowania lasu z zaznaczeniem na mapach m.in. istniejących i planowanych obiektów:

- obiekty liniowe: szlaki turystyczne, ścieżki (piesze, rowerowe, konne, dydaktyczne);
- obiekty edukacji leśnej;
- leśne obszary wypoczynkowe.

Wykonawca zobligowany zostanie do pozyskania informacji o lokalizacji miejsc cennych z uwagi na wydarzenia społeczne, w których uczestniczyło Nadleśnictwo Torzym. Miejsca, o których mowa powyżej należy uzgodnić z Zespołem ds. Komunikacji Społecznej RDLP w Zielonej Górze a następnie nanieść na mapę zagospodarowania rekreacyjnego. Analizie podlega cały zasięg terytorialny Nadleśnictwa Torzym.

Nadleśnictwo realizuje Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa opracowany na lata 2016-2025. Nowy Program zostanie przedstawiony na NTG.

12. Wytoczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

12.1. Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo nie planuje pozyskania żywicy, w związku z tym nie będą sporządzane przewidziane na tę okoliczność wykazy.

Pozyskiwaniem runa leśnego - głównie grzybów i jagód zajmuje się ludność miejscowa, jednakże nadleśnictwo nie wyklucza możliwości zawierania indywidualnych umów na pozyskanie mchu oraz zbiorów grzybów do celów przemysłowych. Stroisz świerkowy i dagleźjowy pozyskiwany jest okazjonalnie.

12.2. Gospodarka łowiecka

Gospodarka łowiecka w lasach nadleśnictwa prowadzona jest na podstawie Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego dla II Rejonu Hodowlanego, który będzie obowiązywać w latach 2023 – 2033.

Aktualnie Nadleśnictwo Torzym prowadzi Ośrodek Hodowli Zwierzyny w ramach dwóch obwodów nr 105 i 106 wyłączonych z wydzierżawienia decyzjami Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 31-03-2022 r. znak sprawy: DLŁ-WŁ.815.50.2022.PB oraz nadzoruje prowadzenie gospodarki łowieckiej w obwodzie dzierżawionym nr 94. W związku z nowymi uchwałami Sejmików Województwa Wielkopolskiego (nr XXVII/498/21 z dnia 22 lutego 2021 r.) i Lubuskiego (nr XXV/352/20 z dnia 23 listopada 2020 r.) zmianie ulegnie przebieg granic oraz powierzchnia obwodów łowieckich.

W ramach opracowania łowieckiego sporządzona zostanie mapa przeglądowa zagospodarowania łowieckiego, po weryfikacji lokalizacji urządzeń łowieckich, z zaznaczonymi granicami obwodów łowieckich. Granice obwodów łowieckich przyjmą wg stanu na dzień sporządzania planu. W elaboracie uwzględnić należy dane z aktualnych wieloletnich łowieckich planów hodowlanych.

Nadleśnictwo przekaże wykonawcy wykaz urządzeń i poletek łowieckich.

13. Wytoczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Kierunkowe potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej zostaną opracowane zgodnie z § 108 IUL, w ścisłej współpracy z nadleśnictwem.

W ramach tworzenia wydzieleń literowanych i nieliterowanych dla napowietrznych i kablowych linii energetycznych, należy dokonać aktualizacji ich szerokości i powierzchni w oparciu o dane zawarte w wykazach linii energetycznych stanowiących załączniki do zawartych umów o ustanowienie

służebności przesyłu. Szerokości i powierzchnie linii energetycznych należy przyjąć zgodnie z tymi wykazami w taki sposób, że:

- jeśli szerokości istniejące są mniejsze od szerokości pasa wymaganego – to zgodnie z szerokością istniejącą (poszerzenie linii będzie wymagało zastosowania przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych),
- gdy szerokość linii energetycznych jest większa od wymaganej przez operatora – to zgodnie z szerokością wymaganą. Decyzja o przyjęciu wskazań gospodarczych dla pozostałej (okrajkowej) powierzchni zapadnie w uzgodnieniu z nadleśniczym - po zakończeniu inwentaryzacji.

W opisie taksacyjnym tych obiektów, w informacjach dodatkowych, należy zawrzeć informacje o numerze linii oraz nazwie operatora, który ją użytkuje.

Analogicznie należy inwentaryzować grunty leśne (Ls) objęte umowami służebności przesyłu innych mediów (sieci teletechnicznych, gazowych, wodno–kanalizacyjnych).

W warstwie LMN należy ująć również wszystkie inne obiekty infrastruktury liniowej (nadziemnej i podziemnej) wraz z dostępnymi atrybutami je charakteryzującymi. Dane dotyczące infrastruktury podziemnej przekazuje Wykonawcy nadleśnictwo. Ujawnieniu w LMN podlegałyby również obiekty infrastruktury wydzielone w odrębne wydzielania literowane (jako dodatkowe warstwy w bazie obiektów liniowych). Informację o istniejącej infrastrukturze liniowej przygotowują służby nadleśnictwa w formie i czasie uzgodnionym z Wykonawcą prac.

Zgodnie z zarządzeniem nr 28 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej nadleśnictwa” (Instrukcja DSD) nadleśnictwo ma obowiązek przekazania wykonawcy projektu PUL danych z docelowych sieci drogowych (DSD), który na ich podstawie tworzy warstwę dróg (g_road). Sposób tworzenia warstwy dróg oraz weryfikacji DSD w trakcie sporządzania PUL przedstawiono w piśmie DGLP z dnia 26.10.2020 r., zn.spr.:ZU.6000.23.2020. Nadleśnictwo przekazuje Wykonawcy ww. materiały (łącznie z kopią pisma DGLP).

Należy poprawić i uzupełnić przebieg cieków i rowów znajdujących się w stanie posiadania nadleśnictwa (w oparciu o NMT). Nazwy cieków należy przyjąć zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Dane należy wprowadzić do tabeli atrybutów warstwy dedykowanej dla cieków, z dopuszczeniem możliwości wprowadzenia kodu – rów z uzupełnionym atrybutem „nazwa ciek”. Warstwa budynków, budowli i innych obiektów infrastruktury, w tym małej retencji zostanie przyjęta wg aktualnej LMN. Szlaki technologiczne nie będą inwentaryzowane i wnoszone na mapy.

Dla nieruchomości mieszkaniowych należy zweryfikować, wg wskazań nadleśnictwa, powierzchnię wydzielen do arealu niezbędnego dla właściwego funkcjonowania nieruchomości.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczną ocenę warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu.

Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL.

Nie będzie się sporządzać specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, zawierającej prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa.

15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego należy sporządzić zgodnie z § 123 IUL, przy ewentualnym wykorzystaniu programów informatycznych, będących w posiadaniu wykonawcy PUL.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Weryfikacja dotychczasowego Programu ochrony przyrody będzie polegać na uaktualnieniu opisu stanu przyrody w obszarze terytorialnego zasięgu nadleśnictwa oraz określenia potrzeb w zakresie jej ochrony. Wykonawca, o ile stwierdzi zasadność, może podać propozycje ewentualnych nowych obiektów do objęcia ochroną przyrody, w tym gatunkową (ochrona strefowa).

Program powinien być zaktualizowany o elementy zinwentaryzowane w trakcie terenowych prac urzędniowych. W ramach inwentaryzacji stanowisk grzybów i roślin chronionych należy stanowiska zweryfikować, oznaczyć na szkicach terenowych lub w projektach na urządzeniach mobilnych wg rzeczywistej lokalizacji. Materiałem wyjściowym będą Książki walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu prowadzone na bieżąco przez poszczególnych leśniczych. W trakcie odbiorów wymagana będzie od Wykonawcy punktowa warstwa geometryczna *shp. Lokalizacja znanych stanowisk roślin, grzybów oraz zwierząt chronionych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa zestawiona jest m.in. w tabelach monitoringu wpływu realizacji PUL na środowisko. Wykonawca w trakcie prac urzędniowych zweryfikuje ich występowanie. Z uwagi na biologię niektórych gatunków roślin i grzybów brak stwierdzenia ich obecności w trakcie taksacji nie może skutkować wykreśleniem z wykazu. Tego typu stanowiska należy wyróżnić w przygotowywanych zestawieniach celem ich kontroli przez służby nadleśnictwa w kolejnych latach. W przedmiotowym zakresie wskazane są wspólne konsultacje taksatora z miejscowym leśniczym. Lokalizacje mają zostać następnie przeniesione na ostateczne mapy przeglądowe o tematyce ochrony przyrody.

Program ochrony przyrody winien uwzględniać zaktualizowane informacje dotyczące form ochrony przyrody i ich zagrożeń z wykorzystaniem danych dostępnych w RDOŚ (wraz z wykorzystaniem najnowszych ekspertyz przyrodniczych), GDOŚ oraz w innych rzetelnych publikacjach. Szczególną uwagę należy zwrócić tu na informacje związane z siecią Natura 2000, akty prawne i zadania ochronne w nich zawarte. W przypadku zaistnienia niezgodności pomiędzy danymi Nadleśnictwa Torzym a danymi RDOŚ (GDOŚ), takich jak lokalizacja pomników przyrody, użytków ekologicznych itp., Wykonawca poinformuje o tym fakcie nadleśnictwo, które pismem zawiadomi odpowiednie organy o występujących rozbieżnościach. Niezgodności należy wyjaśnić przed posiedzeniem NTG.

Program winien zawierać kompleksowy plan działań ochronnych. Ponadto aktualizacja POP musi objąć wykonanie mapy przeglądowej walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1:25 000. Przy wykorzystaniu danych przestrzennych (mapy numerycznego modelu terenu, ortozdjęcia, mapy AZP, dane geometryczne NiD) należy prawidłowo zlokalizować czytelne obiekty archeologiczne.

Opracowując POP należy kierować się zasadą umieszczania w nim informacji niezbędnych dla urządzanego nadleśnictwa. Zbędne jest powielanie definicji, opisów ogólnych, tożsamyh informacji zawartych w elaboracie, przedstawiania danych dotyczących gruntów poza zasięgiem terytorialnym nadleśnictwa, itp. Informacje zawarte w tabeli XXIII powinny mieć odniesienie w opisie taksacyjnym wydzielenia. W trakcie taksacji należy inwentaryzować oraz zestawić i przekazać dla Nadleśnictwa dodatkową tabelę z lokalizacją dużych gniazd (danych nie ujawniamy na mapach).

W POP-ie oraz Prognozie należy umieścić słownik pojęć mogących być niezrozumiałymi dla społeczeństwa.

17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych

Mapy tematyczne należy wykonać zgodnie z instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych, zawartych w tomie III IUL, z uwzględnieniem opisanych w protokole KZP elementów fakultatywnych. Ilość egzemplarzy do wydruku została opisana w pkt A.12 niniejszego protokołu.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, wynika z przyjętego stanowiska Ministerstwa Środowiska w sprawie poddania planów, strategii i programów z dziedziny leśnictwa, przepisom Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094). Procedura zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi, opisanymi § 129 IUL, z uwzględnieniem Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, wprowadzone do stosowania w dniu 28.08.2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody.

19. Inne specyficzne zagadnienia

1. W wyniku przeprowadzonych prac urządzeniowych należy sporządzić dodatkowo następujące wykazy i zestawienia:
  - książkę walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu (KOP) wraz z bazą danych w formacie Excel (BOP),
2. Wykonawca zestawia oraz zamieści w elaboracji nadleśnictwa Torzym tabele stanowiące uszczegółwienie (poziom leśnictwa) informacji zawartych w instrukcyjnych tabelach XVII oraz XVIII - w przypadku użytkowania głównego należy:
  - podać etaty masowe oraz powierzchniowe z rozbiem na poszczególne rębnie,
  - sporządzić tabelę masową użytków rębnych nie zaliczonych na poczet przyjętego etatu,
  - podać orientacyjne etaty masowe oraz etaty powierzchniowe użytkowania przedrębego,
  - wzór tabel zostanie przekazany Wykonawcy projektu PUL.
3. Przy tworzeniu warstwy LMN dla wydzieleń należy unikać stosowania multipoligonów,
4. Przy opisie działek ewidencyjnych w bazie SILP należy umieszczać (zachować) informację o: ustanowionych służebnościach; przeznaczeniu działki na cele nierolnicze i nieleśne w mpzp; wyłączeniu działki z produkcji leśnej; przekazaniu działki w użytkowanie, dzierżawę lub najem.
5. Sporządzenie odrębnego wykazu drzewostanów porażonych przez jemiolę w stopniu powodującym ich znaczące obniżenie kondycji zdrowotnej.
6. Na terenie Nadleśnictwa Torzym realizowany jest projekt Leśnych Gospodarstw Węglowych (LGW) na podstawie Zarządzenia Nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą "Leśne Gospodarstwa Węglowe". Projekt realizowany przez PGL LP w latach 2017-2026. Dotyczy promowania działalności dodatkowej w gospodarce leśnej, wspomagającej pochłanianie CO₂ (główny gaz cieplarniany) oraz udoskonalenie sposobu raportowania pochłaniania CO₂ w lasach polskich. Do działań dodatkowych które zostały podjęte przez Nadleśnictwo Torzym należy zaliczyć m.in. odnowienia prowadzone tzw. Metodą Sobańskiego oraz podsadzenia.

Protokółował:
Mateusz Karczmarski

Przewodniczący komisji:

Zatwierdzam
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych

SPIS TREŚCI

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych; 4

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urzędzenia lasu 4
2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów 4
3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych 6
4. Podział powierzchniowy 7
5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń. 7
6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urzędzenia lasu. 8
7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL 8
8. Zastosowanie jednostek kontrolnych 8
9. Zasady przebudowy drzewostanów 8
10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych 9
11. Pomiar drewna martwego 9
12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map 10
13. Podział na obręby leśne i leśnictwa 11
14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód 12
15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędniowych 13
16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz 13
17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000 14
18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000 14

Część B: Założenia do planu urzędzenia lasu 15

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu 15
2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze 40
3. Typy drzewostanów 40
4. Wieki rębności 45
5. Podział na gospodarstwa 45
6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych 46
7. Wykaz drzewostanów do przebudowy 48
8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębego oraz pielęgnacji upraw i młodników 48
9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu 48
10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej 50
11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego 50
12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego 51
13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa 51
14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej 52
15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego 52
16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody 53
17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych 53
18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 54
19. Inne specyficzne zagadnienia 54